

2" 2003

CD

СТУДЕНЦКАЯ ДУМКА

рок-н-рол із...

«У дупу ваш шоу-біз» 8	сам ты выдат! 21	53-ці «Берлінале» 26	mods: зроблена у Англії 28
---------------------------	---------------------	-------------------------	----------------------------------

первый музыкальный канал

рекламный отдел: тел. (+375 17) 283 23 56
one@one.by

music inside

music inside

music inside

music inside

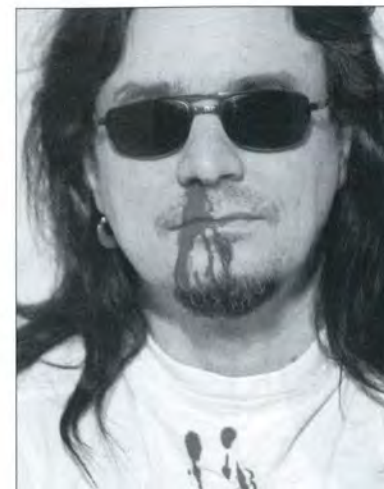

В РОЗЫСКЕ ДО 3 МАРТА!

СТУДЕНТЫ ДЛЯ РАБОТЫ ЛЕТОМ В США!

ул. СУРГАНОВА 47, офис 8
тел.: 202-00-81, 231-16-93, 232-50-28
www.startravel.by

Ніколі не гарэлі жаданьнем скаціцца да канстатацыі ўласнай банальнасьці? Крыўдна: асабісты інтэлектуальны гераізм і сьмеласьць так лёгка разьбіваюцца аб рыфы народнай мудрасьці. "Рок-н-рол із дэд", - яўна народная рэпліка. Толькі той не пабаіцца быць занадта грубым і прасталінейным, каб сказаць пра набалелае. Але час сыцірае ўсе вострыя вуглы мэтафар, і таму маем, што маем. Абрывае. Ён не выклікае ніякіх эмоцыяў. Апрача абьякавасьці і зьдзіўленьня: нехта яшчэ здольны глядзець на такія рэчы сур'ёзна і пыхліва: "Рок-н-рол із...". Будзь прасьцей, і да цябе пацягнуцца!

"Рок-н-рол із..." - прэтэнцыёзна. Калі хочаце, назавіце гэта вартай шкоды правакацыяй, якая сьведчыць пра аўтарскую абмежаванасьць. Ну так, апошняе - вельмі трапна. Абмежаванасьць. Менавіта яна. Абмежаванасьць росту. Запытайцеся самі ў сябе пра самыя яркія мэмуары - яны засталіся ад часоў, калі адрэналін і тэстастэрон скакалі пад "музыку супраціву". Падраныя брудныя джынсы, "лучаўскія" "трактары", кашуля з флянэлі ў клетку і кепскія кітайскія аўдыёкасэты, на якіх запісаныя няўцямныя гукі і рыкі - удала скроеная ануча для бацькоў.

Ня "дэд", не - усё нашмат прасьцей. Ёсьць нешта, і яно быццам мае шанцы вярнуць да недажытага дэжавю.

І пакуль проста: рок-н-рол ёсьць.

Знойдзеш нас у гэтых месцах

- крама "TOM TAILOR" (Менск, пр. Скарыны, 37)
- крама "LEVI'S" (Менск, пр. Скарыны, 48)
- крама "ПОДЗЕМКА" (Менск, пр. Скарыны, 43)
- крама "БУНКЕР" (Менск, вул. Казлова, 14)
- крама "CAMELOT" (Менск, пр. Скарыны, 44)
- крама "МИСТЕРИЯ ЗВУКА" (Менск, вул. Няміга, 12)
- ГЦ "ПАРКИНГ" (Менск, вул. Куйбышава, 40, крама "FUJIFilm")

- аўтобусы "INTERCARS" і офіс "INTERCARS" (Менск, пр. Машэрава, 19, оф. 1-6)
- крама "ПЕРЕХОД" (падземны пераход каля ГУМа)
- крама "КОМПЬЮТЕРНЫЙ МИР" (вул. К.Чорнага, 31)
- інтэрнэт-клуб "iPOINT" (вул. Румянцава, 15)
- інтэрнэт-цэнтар "Площ@дка" (пр. Скарыны, 58-4)
- "ЦЕНТР МОЛОДЕЖНЫХ ПУТЕШЕСТВИЙ" (вул. Варвашэні, 17-101)

CD /СТУДЭНЦКАЯ ДУМКА/ #2 (86) 2003 г.

Заснавальнік: грамадзкае аб'яднаньне "Задзіночаньне беларускіх студэнтаў"
Выдавец: рэдакцыя "Студэнцкай Думкі"

Галоўны рэдактар Ірына Віданава

Рэдактары
Мікола Шакель /mikalaus@hotmail.com/
Сяргей Сахараў /2ss2@tut.by/

Камэрцыйны дырэктар
Аляксандар Казлоўскі /alex-iskander@mail.ru/
/па пытаньнях рэкламы - 8 (029) 626-69-36/

Стыль і карэктурка
Алесь Кастыка

Вёрстка
Дызайн вокладкі
На вокладцы
Фота
achuma_group
vitaminv
Слава Корань /гурт ULIS/
Уладзімер Скамарошчанка

Адрас рэдакцыі: вул. Дарашэвіча, 4-2, 220013, г. Менск
Тэлефон рэдакцыі: (017) 213-22-19
Пэйджэр: 206-75-75, абанэнт "ДУМКА"
Адрасы для допісаў: 220030, г. Менск-30, п/с 90
studumka@tut.by
www.studumka.com

Часопіс выходзіць з 1924 г. Зарэгістраваны ў Дзяржаўным камітэце па друку Рэспублікі Беларусь. Пасьведчаньне № 1296 ад 13.04.1999 г.

Меркаваньні аўтараў часопіса не заўсёды супадаюць зь меркаваньнем рэдактара і рэдакцыі. Нягледзячы на тое, што ў працэсе падрыхтоўкі нумару фактычныя дадзеныя строга кантралююцца, рэдакцыя не нясе адказнасьці за дакладнасьць апублікаванай інфармацыі, а таксама за рознага кшталту наступствы, зьвязаныя з апублікаванымі матэрыяламі.

Правамі на матэрыялы валодае рэдакцыя часопіса "Студэнцкая думка". Пры перадрукоўцы матэрыялаў спасылка абавязковая. Тэксты, якія не замаўляліся, рэдакцыя не вяртае.

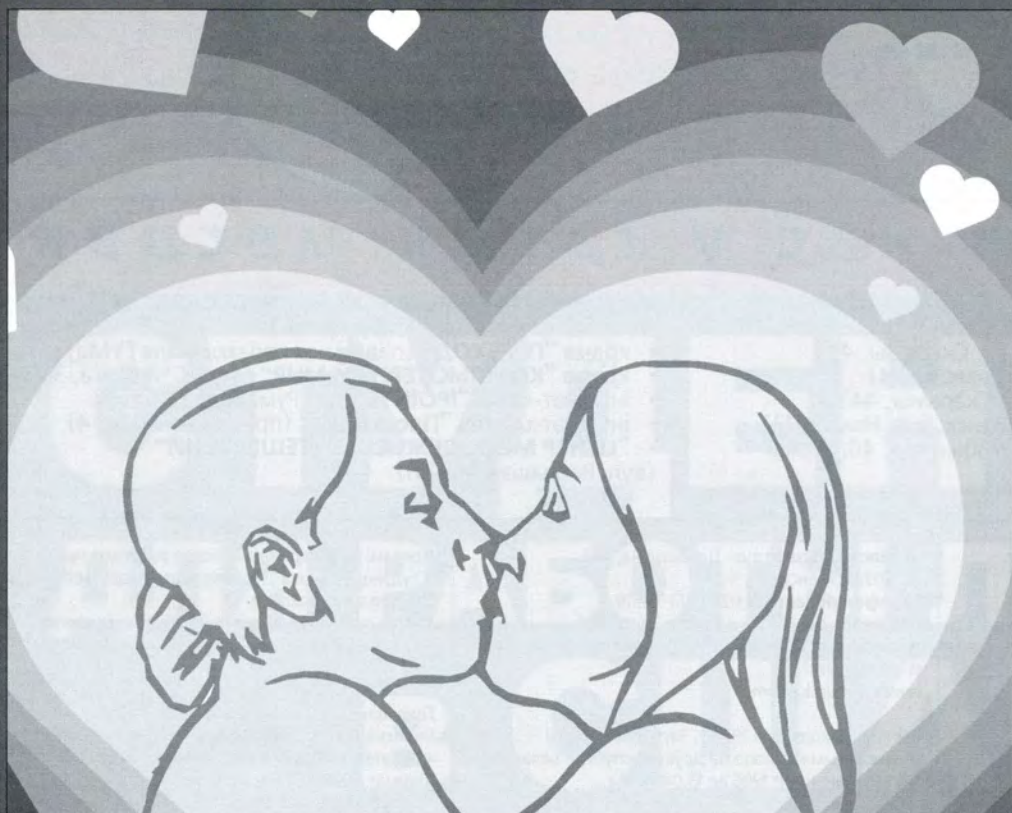
Друкарня ТДА "НоваПрынт".
Ліцэнзія ЛП № 285, выдадзеная Дзяржаўным камітэтам па друку Рэспублікі Беларусь 28.07.1998 г.
Фармат 60x84 1/8
Папера мелаваная 90 г/м²
Падпісана ў друку 19.02.2003 г.
Замова № 469
Наклад 3300 асобнікаў
Кошт свабодны

ЗУБЫ ГЭЛАХЕРА

7

ПАЦАЛУНАК
только пачатак

34-35

26-27

16-19

24-25

32-33

13

4-5	АДРЭЗАК
6	CD-КОНКУРСЫ
7	ЗУБЫ ГЭЛАХЕРА
8-12	СЛАВА КОРАНЬ
13	БЕЛАРУСКІЯ ПАЛЬЦЫ
14-15	АХВЯРЫ АБОРТУ
16-19	ШАСНАЦЦАЦЬ беларускіх альбомаў
20, 39	ТЭЗАЎРУС
21-23	САМ ТЫ ВЫДАТ!
24-25	СІНЭМАФІЛІЯ
26-27	БЭРЛІНАЛЕ
28-31	МОДЫ
32-33	STREET LIFE
34-35	ПАЦАЛУНАК
36-37	АТРУТА
40	CAMELOT

"ЦВЕТЫ" РАДЗІМЫ

Забудзьцеся на раку, у якую некалі ўваходзілі, раз і назаўжды. Да вашага новага прыходу яна можа стаць малаводнай ці наагул зацвісьці.

Шукаць новыя эмоцыі ў пашыраным на некалькі квадратных мэтраў клубе "28", які зараз называецца "Цветы", аказалася ня марнай справай.

Імпровізаваная рэстарация са сцэнай для "жывых" выступаў, private room і паўпусты танцпол у пятніцу ня ўражваюць. Фібры агрэсіўнай насыцэрожанасьці, якія плаўна перацякаюць у непрыхаванае жлобства з боку пэрсаналу і адміністрацыі, таксама ня новыя для менскіх клябэраў, але тут квітнеюць нека адмыслова, арыгінальна, што ня можа ня выклікаць замілаваньня.

Прыходзьце сюды з сябрамі - буйнымі, вясёлымі, з нестандартным пачуцьцём гумару. Замоўце ў бары ня першай сьвежасьці "Советское", зашыцеся ў цёмны private room і рыхтуйцеся назіраць. Garçons у фізіялягічнай і эмацыйнай экіпіроўцы "сініх каўнэрыкаў", якія на пытаньне "хто тут каму вінен?" маюць адназначны адказ, баявога выгляду салістаў у спартовых касцюмах, што дэфілююць паўз face control, і адміністрацыю, якая нахабна імкнецца ідэнтыфікаваць ваш аднаполы сяброўскі саюз як гому. Калі апошняе, на вашу гэтэрабяду, падаецца ім аксіёмай, сьвятло ў пастаянным рэжыме "вкл." і незадаволеная "без-света нелязя" (really?) разбураць аднастайны private у адну хвіліну. Вось тады і пачынаецца сапраўдны fun: "вяселюха" паступова ператвараецца ў тэатралізаваную пастаноўку, якая нагадвае выкрывальныя савецкія фільмы пра "сов-общепит" з хамаватымі адміністратарамі і пакрыўджанай інтэлігенцыяй у галоўных ролях. У фільмах усё заканчваецца вясельлем. Наўрад ці такое атрымаецца ў вас, але бліжэй да чацьвертай гэта ўсё стамляе і выдае на неактуальную безгустоўшчыну.

маюць адназначны адказ, баявога выгляду салістаў у спартовых касцюмах, што дэфілююць паўз face control, і адміністрацыю, якая нахабна імкнецца ідэнтыфікаваць ваш аднаполы сяброўскі саюз як гому. Калі апошняе, на вашу гэтэрабяду, падаецца ім аксіёмай, сьвятло ў пастаянным рэжыме "вкл." і незадаволеная "без-света нелязя" (really?) разбураць аднастайны private у адну хвіліну. Вось тады і пачынаецца сапраўдны fun: "вяселюха" паступова ператвараецца ў тэатралізаваную пастаноўку, якая нагадвае выкрывальныя савецкія фільмы пра "сов-общепит" з хамаватымі адміністратарамі і пакрыўджанай інтэлігенцыяй у галоўных ролях. У фільмах усё заканчваецца вясельлем. Наўрад ці такое атрымаецца ў вас, але бліжэй да чацьвертай гэта ўсё стамляе і выдае на неактуальную безгустоўшчыну.

ЯШЧЭ РАЗ, ЯК ПЕРШЫ

Заўзятары беларускага рок-мэйнстрыму рыхтуюць пікі: у прадусарскіх колах цыркулюе інфармацыя, што трыб'ют "Песьнярам", а пасья "Дэпешам" працягне ня "Дорз", але **N.R.M.** Інфармацыю ня можа сыцішыць ні маўчаньне магчымых кантораў-вытворцаў артефакту, ні абьякавыя камэнтары

N.R.M.

вінавайцаў. Адзінае, што яе пацвярджае - хаатычныя целарухі маладых рок-бэндаў, якія спадзяюцца кампэнсаваць ранейшую ўласнатворчую прафанацыю року як такога выкананьнем шлягераў **Вольскага і кампаніі**.

Тым ня менш, сярод яўных аўтсайдэраў эстрады, якія прагнуць "прасьпяваць пра каханьне", былі заўважаныя мэга-зоркі - поп-ансамбль **"Краски"**.

Па чутках, прадусары гурта выказалі жаданьне паўдзельнічаць у праекце і выканаць адну з кампазіцыяў. Як меркавалася, гэта могуць быць "песні пра каханьне", якія цалкам бы адпавядалі і эстэтыцы, і мэтавай групе, на якую арыентуецца "Краски". Але чаканьні не апраўдаліся: як кажуць правяраныя крыніцы, сёньня запісаная музыка і амаль адаптаваны пад яе тэкст на песню **"Тры чарапахі"**, што выбухнула колькі год таму. Крыніцы замоўчваюць, як будзе называцца трыб'ют.

ЗЬДЗІЎЛЕНЬНЕ

11 сакавіка на сцэне Палаца Рэспублікі адбудзецца канцэрт **"Нагуаль"**.

Нагуаль - гэта этна-авангард. Новыя формы і архаічныя этнічныя матывы, якія зьліваюцца ў вар'яцкім і таямнічым "варыве" гуку і танцаў.

Іх галоўны плюс - своеасаблівая інтэрактыўнасьць. На выступах "Нагуаль" музыкі ўцягваюць публіку ў дзеяньне, ператвараюць простага глядача ў сябра племені, які разам зь імі танчыць пад рытм, што падказвае цэла. Так было і на майстар-клясе, якую яны зладзілі мінулай восеньню ў Менску. Падчас дзейства хлопцы паказвалі ўдзельнікам, як можна выкарыстоўваць для стварэньня музыкі звычайныя прадметы і ўласнае цела, вучылі самаму галоўнаму прынцыпу, што характарызуе сапраўднае самавыражэньне, - спантаннасьці. Ці пасуе яна вам - паспрабуйце зразумець у Палацы Рэспублікі.

М. Андрэев

ST. VALENTINE'S DEATH

Трагедыя для ўсіх закаханых скончылася **Дзесяць св. Валентіна**. 14 лютага пайшла з грэснага сьвету тая, чьё жыццё апошнія шэсьць год давала надзею на несьмяротнасьць. Мы думалі, што дзякуючы ёй можна будзе жыць і кахаць вечно. Памылка... Іншы сьвет паклікаў.

Долі, тую самую авечку, якая лягла на алтар біягенэтыкі і ўсё сваё жыццё прысьвяціла прыкладной навуцы. 14 лютага **Robbin Institute**, alma mater Долі, прайнфармаваў грамадзкасьць пра тое, што яго супрацоўнікі ўсыпілі дачку свайго жэкспэримэнту. Яна хварэла на нейкае легачнае захворваньне, якое не давала жывёле ніякіх шанцаў. Гэта падаецца тым больш дзіўным: падобнага кшталту хваробы распаўсюджаныя ва ўсіх авечак, але замусьці толькі Долі зьведала на ўласнай скуры радасьці эўтаназіі. Магчыма, тайна сьмерці зьвязаная яшчэ і з наступным: адзін з "бацькоў", нейкі Элан Колман, паведаміў, што яшчэ ў 1999 г. навукоўцы заўважылі: клеткі Долі старэюць з ашаламляльнай для яе ўзросту хуткасьцю. Пытаньне было зьнятае пры бліжэйшым вывучэньні: аказалася, што падчас працэсу кланаваньня клеткам задаецца ўзрост "маці/бацькі" і народжаны пацэнт-клон апроч таго, старэйшы за сваіх "аднагодкаў", зачатых натуральным шляхам. Долі ад пачатку рызыкавала пражыць 7-8 са звычайных 11-12 гадоў, якія адцянялі пастаянны прыступ артрыту - яго нядаўна знайшлі ў авечкі.

Сьмерць такая штука... Але не да такой жа ступені: за тыдзень да Долі нечакана памерла авечка-клон **Матільда**, маладзейшая за першую на 4 гады. Памерла раптоўна і без бачных прычынаў. Тым часам разліты, сьвядомыя нашчадкі інаплэанэтыкаў з кампаніі **clonaid**, заявілі пра зьяўленьне Эвы, першага чалавека-клона. Колькі год клеткам немаўляці, невядома. "Відавочна, гэта канец цэлай эпохі. Я вельмі люблю старэнькую", - прызнаўся Колман. Мы таксама, дзядзька. Нам усім будзе яе вельмі не хапаць...

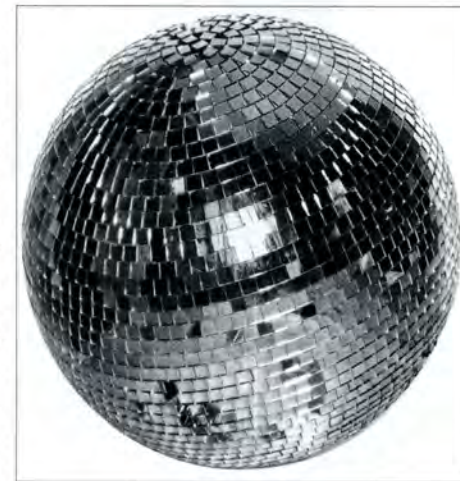
АЛЬТЭРНАТЫЎНЫ КЛЯБІНГ

Народныя трэш-забаўкі кшталту кухонных пясідзелах, публічнага караоке, актыўнага выпіваньня ў боўлінг-цэнтрах і інш. сталі надвычай папулярнымі на Захадзе.

Стомленасьць ад нудотнага клябіліцы невыносная - гэта да-ло шанцы простым, а таму масавым спосабам баўленьня часу набыць сваю аўдыторыю сярод клябэраў. Мода на old school васьмідзясятых прапануе пановому зірнуць на адпачынак.

Пакуль вэстэрнізатары ласуюцца самаробнымі прысмакамі і пад лаўнж папіваюць пунш на хатніх вечарынках, абарыгены ўзгадваюць старадаўнія традыцыі, запачаткаваныя тэішымі актывістамі-інтэлектуаламі.

Брытанец зь лёнданскім імем **Бэн**, філіямат адной зь менскіх установаў адукацыі, арганізоўвае для абмежаванага кола сяброў г.зв. **"літаратурныя чытаньні"**. Месцы выбіраюцца адпаведныя - кавярні ці бары, дзівьеры якіх будуць адкрытыя для ўсіх ахвотных з вуліцы. Пад мернае пастукваньне пляшак аб куфлі, у якія бармэн пры вас вылівае таннае **"Залатое"** (АП "Аліварыя"), пад музыку і безь яе паэты чытаюць вершы. Ужо праз колькі хвілінаў захоплівае сам працэс, і нацягнутая штучнасьць падзеі сыходзіць. Яе ажыўляюць і **"прыхадні"** з вуліцы, у іншы час звычайныя паляўнічыя на танны "комплексны абед", а зараз - самыя патрабавальныя слухачы. Іх падбадзёрваючы **"класна-сказаў"**, **"нармальныя-сьціхі"** ці **"х... знае што"** - лепшыя вымяральнікі таленту.

Недахоп падобных вечарынак у Менску - боязь кічу (а таму і замалыя яго памеры): напрыклад, музычнае афармленьне, ці не галоўны кампанэнт любой вечарыні, для арганізатараў не сягае за fm-далягляды "Мелодий века", хаця зусім натуральным у такім антуражы выглядалі б саўндтрэкі, складзеныя па выніках **"Чырвоных гваздзікоў '83"** (рэйтынговая праграма БТ) ці караоке ў духу "Цячэ вада ў ярк", "Мае вочы чорныя" і інш.

Што да самых пэрспэктыўных месцаў адпачынку, раім зазірнуць у кавярню **"Сьвіцязянка"** - ці хаця б у задрапіраваную ў бардо забягалаўку, якая з правага боку ад Фэлікса Дзяржынскага.

9-11 красавіка 2003 году Студэнцкі Фэстываль Рэкламы

Для маладых, актыўных і таленавітых...
Для будучых спэцыялістаў рэкламнага сьвету...

CREON
<http://www.adcreon.com>

5

намінацыяў

аўдыё-рэклама

відэа-рэклама

вонкавая рэклама

друкаваная рэклама

інтэрнэт-рэклама

У праграме:

- Конкурс працаў

- Майстар-клясы

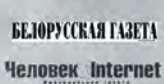
- Цырымонія ўзнагароджання

- Дыскусіі рэкламшчыкаў

Чакаем вашых заявак. Падрабязнасьці на сайце <http://www.adcreon.com>

<http://media.elife.by>

CD-КОНКУРСЫ

METROPOLITAN MODEL AGENCY MINSK
агенцыя, дзякуючы якой стаўся магчымым гэты конкурс

пераможца конкурсу
CD-MODEL part2
НАТАЛЯ БІНДАСАВА

ПАДВЕДЗЕННЯ ВЫНІКІ КОНКУРСУ

EXTRA

LIFESTYLE

АБВЕШЧАНАГА Ё "CD" № 11-12 /2002/

ПРЫЗЭРЫ:

- ★ **ЦЭНЦІЙ АЛЁНА** /АДХАПІЛА КЛЁВЫ ЧАХОЛ ДЛЯ СВАЁЙ МАБІЛЫ/
- ★ **ЯЦЫНОВІЧ МІКІТА** /ЗАБРАЎ СТЫЛЁВЫ ЗАПЛЕЧНІК/

УСЕ ДРУЖНЕНЬКА СКАЖАМ ДЗЯКУЙ
КРАМЕ **EXTRA**, ШТО НА **ПР. СКАРЫНЫ, 43**.
УПЭЎНЕННЯ, ШТО ГЭТА НЕ АПОШНІЯ СЮРПРЫЗЫ
АД **EXTRA** ДЛЯ ЧЫТАЧОЎ **CD**.
А САМ ПРАЦЭС ВЫЦЯГВАННЯ ШЧАСЬЛІВЫХ ПАПЕРАК
ТЫ МОЖАШ НАЗІРАЦЬ ТУТ>>

P.S. ДЛЯ НАШЫХ САМЫХ МАЛЕНЬКІХ ЧЫТАЧОЎ:
ХАРУКІ МУРАКАМІ - ГЭТА ТАКІ ЯПОНСКИ ПІСЬМЕНЬНІК.

КОНКУРС
АД КРАМЫ
CAMELOT
ШУКАЙ НА С. 40

rock'n'roll
IS

тэкст: Галыш Патаповіч

ЗУБЫ ГЭЛАНКЕРА

цяперашні rock'n'roll патрабуе ўсё больш чалавечых ахвяраў

Па шчырасьці, я хацеў бы бачыць Піта мёртвым. Мёртвым да таго, як ён пераступіў мяжу старасьці. Мёртвым да таго, як ён глынуў духу карпара- тывізму, амэрыканскага і эўрапейскага. Да таго ча- су, калі ён - Pete Townsend - склікаў прэсавую кан- фэрэнцыю на другі дзень па сьмерці The Ox, дзе за- явіў, што турэ The Who па Амэрыцы будзе працяг- нутае, нягледзячы на сыход John Entwistle. Бо ён пэрсанальна нясе адказнасьць: а) за тое, што трэба працягваць, б) за абавязкі перад сабой, с) перад людзьмі, што набылі квіткі, d) перад пэрсаналам, e) прамоўтэрамі, f) вялікімі і g) малымі людзьмі.

Тое ж і пра Ozzy - блазнаваньне ў ся- мейным сэрыяле MTV пасьля здабыцця тытулу караля цемры і пажыральніка кажаноў? Таксама, як і найлепшыя часіны Ozzy Osbourne, золата The Who сталася гісторыяй. Мінуў час, калі Pete Townsend быў жывым увасабленьнем RnR. Высу- нутым пальцам - самым даўгім, вядома ж - усёй рок-музыкі. З максымальным гукам, з пасядзел- камі ў алькагольных барах, жорсткімі п'янкамі і выступамі на наступны дзень. Са знакамітымі растушчваньнямі гітары перад натоўпам з 400 тысячаў сьмярдзючых пігі ў Вудстоку.

І найлепшым доказам на карысьць мер- каваньня, што RnR мёртвы, зьяўляецца постаць та-

го ж Pete Townsend. Бо немагчыма сьняня ўявіць рокера бяз тонаў абсталяваньня і багажу, вялізных камандаў падтрымкі, прамоўтэраў, тэхнікаў і г.д. Страта аднаго з такіх элемэнтаў у дзевяці выпадках зь дзесяці вядзе да адмены канцэрту ці наагул туру.

Таму гаварыць цяпер, што The Who - гэта The Who, папросту нетактоўна. Драмэр Keith Moon (як той казаў, "больш за драмэра - гэта дух The Who") пакінуў гурт у 1978 годзе па той жа пры- чыне, што і летась John Entwistle. Цяпер The Who - гэта толькі Roger Daltrey ды сам Pete Townsend. І та- му лепей сказаць, што мы маем справу з трыб'ютам (літаральна з ангельскай - даніна па- вагі). Як і Lynyrd Skynyrd ці Styx - такая ж самая Даніна Павега.

Між тым цяперашнія лепшыя пэрсана- жы R&B заслугоўваюць большай павега. Вазьміце хаця б таго ж вялікага соўл-бразэра R.Kelly - якраз той выпадак, калі бацькі сурова забараняюць су- стракацца з такімі маладзёнамі сваім дачкам і сы- нам. Альбо згадайце 2Pac і Notorious B.I.G. ды ўсе аб- ставіны іх сьмерцяў. John Entwistle памер адзін у ложку - і ніякіх групі, прастыгутах, наркотыкаў ці хоць бы алькаголю. Таксама, як вельмі ціха пайшоў з жыцьця Joe Strummer.

"Та дзе аблогі на мэйнм небі?" - рыпа-

рычна пытаўся мой знаёмы музыка. Дайце нам новы Exile On the Main Street, мы засу- мавалі па загрузанай цяжкімі алькагольнымі напоямі, нар- котыкамі, скандаламі і бой- камі музыцы. Мы хочам но- вых разборах і сэкс-сканда-

лаў Tommy Lee. А таксама новых выбітых зубоў Liam Gallagher. Зарпузіце нас усім гэтым - а яшчэ ле- пей дайце нам крыві.

Сьняня RnR патрэбны новы Kurt Cobain ці Jimmy Hendrix. Нехта такі таленавіты, такі "жывы", што рэха стрэлу абудзіць нас ад сну, і мы нарэшце адчуем: ён ёсьць і застанеца героем. Сьняня RnR патрэбная вялікая і патэтычная сьмерць, якая ста- нецца працягам ня менш слаўнага жыцьця і адгук- нецца ў вушах тысячаў-мільёнаў.

Напачатку свайго існаваньня (90-я) у віншавальнай праграме Радые Рок адмаўляліся запуськаць Roxette, матывуючы "чысьцінэй" радые ад папсы - адно што выбару слухачь было небага- та. Сьняня ж adult contemporary немагчыма ўявіць бяз той музыкі канца 80-х - пачатку 90-х. Усё мяня- ецца - цяпер публіка радыя абсмактваць абвінава- чаньні Gary Glitter ці таго ж Townsend у дзіцячай парнаграфіі. Між тым рок-зоркі паміраюць ціха, даючы падставу згадаць посьпех у 70-80-х, але трапляюць у CNN Headline News.

Зрэшты, любая няўклюда кшталту Eric Clapton можа навучыцца трымаць гітару. А таму "няма хлеба - ешце пірожныя," як казалі некалі Марыя Антуанэта.

І НЯХАІ ВАШ

пытанні: Васіль Церах
фота: Уладзімер Скамарошчанка

ІДЗІЕ У ДУПІУ

**СЛАВА КОРАНЬ, ЛІДЭР ГУРТА ULIS,
АДКАЗВАЕ НА ПЫТАНЬНІ CD**

СЛАВА, НЕШТА ДЗІУНАЕ АДБЫВАЕЦЦА З
РОКАМ У БЕЛАРУСІ. ЁН ЗАЙМАЕ АСНОУНАЕ
МЕСЦА НА Т.ЗВ. МУЗЫЧНЫМ РЫНКУ: НІ
ЭЛЕКТРОННАЯ МУЗЫКА, НІ ПАПСА НЕ
ДАСЯГНУЛІ ЯШЧЭ ТЫХ ПАЗЫЦЫЯУ, ЯКІЯ МАЕ
РОК. ЧАМУ ТАК?

У Беларусі рок-культура насамрэч такая...
жывенькая. І калі Стынг заявіў, што рок
памёр, - ён сказаў гэта, таму што ён лідэр
поп-гурта і пайшоў граць поп. Для яго рок
памёр, і памёр з-за шоў-бізнэсу. Тое самае
было і ў Расеі, і на Украіне. З'явіліся
вялікія грошы, і гэтыя грошы адціснулі рок
на задні плян. У Беларусі ж няма вялікіх
грошай. Няма людзей, якія б прапанавалі
беларускім музыкам магчымасць
зарабляць. Тут грай ты рок, грай ты поп,
грай што заўгодна - усё адно не заробіш.
Таму маладыя людзі спрабуюць выразіць
свой стан самым простым чынам (хаця
гэта менавіта ім падаецца, што самым
простым) - граючы рок. І калі гэты спосаб
самавыражэння пойдзе далей за два-тры
акорды, калі чалавек насамрэч таленавіты
і будзе спрабаваць знайсці сваю лінію -
ён сябе зробіць. Галоўнае - не пайсці на
повадзе ў папулярных гуртоў, якія і з
Захаду, і асабліва з Усходу на нас ціснуць.
Усходнюю, расейскую музыку наагул
лягчэй граць. А там вялікі рэгіён, і тыя
камандачкі - зараз іх шмат з'явілася,
асабліва па БТ ва ўсякіх гіт-момантах - яны
граюць падобна да маскальскіх
камандачак і спадзяюцца зарабіць у
Маскве грошы. Дарма спадзяецца.

А ЯКІЯ АЛЬТЭРНАТЫВЫ? ТВАРЭНЬНЕ У СТОЛ?

АЛЬБО РАЗЬВІШЫЦЕ - АЛЕ АТРЫМАЕЦЦА

СТЫНГ ПЛЮС ШОУ-БІЗНЭС.

Не. Хіба тутэйшага року ў тым, што ён
пачаў разьвівацца пазней на дзесяць-
дваццаць гадоў, чымся заходні.
Спрабуючы дагнаць папулярнасць
заходніх камандаў, ён праскочыў нешта
вельмі важнае - духоўнасць. Засталася
толькі абалёнка, форма бязь зместу. Яна
можа быць нават лепшая, чым у
некаторых заходніх камандаў, але змест
фактычна адсутнічае. А гэта ўжо ня рок. І
ніякае не мастацтва. Гэта называецца
рамесьніцтвам. У нас вельмі шмат
рамесьнікаў, якім накіравана працаваць
толькі тут, у крайнім выпадку ў Расеі. Там,
дзе людзям не да энэргетыкі, дзе ім усё
роўна, пад што жаваць.

ДЫК, УЛАСНА КАЖУЧЫ, ДЛЯ ЧАГО ПРАЦУЕЦЕ ВЫ?

Я працую з разьліку, што ўсё-ткі дажыву

1. Рок жывы? (так - не - ня ведаю)

Так.

2. Рок разьвіваецца?

Разьвіваецца. Нязванка, у які док. Усё адно.

3. У якой краіне Вы хацелі б жыць?

У свабоднай.

4. Ваш любімы гук?

Нешта, што нагадвае жалеіку, валынку ці рашот.

5. Слава Корань -

музыка (устаўце прапушчанае).

слава Корань - добры чалавек.

да таго часу, калі сярэдні ўзровень насельніцтва падымецца да
гурта ULIS, будуць купляцца нашыя праграмы, будуць канцэрты, і
на канцэрты будуць хадзіць людзі. А болей нічога і не патрэбна.
Галоўнае для мастака - нават не самаацэнка, але ацэнка тых, для
каго ён гэта робіць.

Стан культуры вызначаецца ўзроўнем сярэдняй клясы. У Беларусі (я
пра Расею ўжо не кажу - там горш) ён ніжэйшы за заходні ўзровень.
Таму каб "настрыгчы капусты", трэба працаваць на гэтым сярэднім
узроўні. А нас такі варыянт не задавальняе.

ВЫ ВЫПУСЬШЛІ ДЗЕВЯЦЬ АЛЬБОМАУ, ULIS МЕУ ШАЛЁНУЮ

ПАПУЛЯРНАСЬЦЬ. АТРЫМАВАЕЦЦА, ВАШАЯ "СЯРЭДНЯЯ КЛАСА"

СПАЧАТКУ ДАРАСЛАА, А ПОТЫМ ЗАРАБНЕЛАА?

Ізноў жа, праблема бел-року. Амаль дзесяць год - з 84-га па 93-ці
прыблізна - ён быў нашмат вышэйшы за маскоўскі. Мы гралі на такім
жа ўзроўні, як і маскоўскія каманды, але ішлі на дзесяць год
наперадзе іх: нашая музыка была больш сучасная, а яны сядзелі на
сваіх старых ідэалах. Мы гралі эўрапейскую музыку, таму
папулярнасць была і ў Нямеччыне, і ў Англіі, там нават у газэтах
пісалі: так, як ULIS, ніхто ня грае. Бо мы ні на каго не арыентаваліся. І
публіка ў часы той "адлігі", калі камсамол дазволіў граць рок, таксама
была на ўзроўні Эўропы. Альтэрнатыўную музыку слухалі, і на
канцэрты быў проста лом. Мы сьвяціліся па тэлеку, па радыё - што
таксама важна. Зараз па тэлеку паказваюць зэмфіраў, якія граюць
прыблізна тое, што мы ў 80-х. Яны рэальна адстаюць. А мы - ULIS,
прынамсі - рухаемся, мы граем сучасную музыку. Але публіка ўжо ад
яе адарваная, яна слухае зэмфіраў і... блін, нічога больш у галаву не
прыходзіць.

ПА ЛЁГІЦЫ, У ВАС ПАВІННА БЫЦЬ ЗАРАЗ ПАПУЛЯРНАСЬЦЬ У ЭУРОПЕ.

Яна магла б быць, калі б хто-небудзь рабіў нам прамойшн там. Не
кажу, што яна павінна быць абавязкова. Але ў свой час за намі бегалі
нямецкія музыкі, пыталіся, як мы гэта робім... Іх праблема - яны
вучацца па відэашколах. Асабліва немцы. І ўсе гэтыя школы
аднолькавыя. Яны могуць быць вельмі клясычнымі гітарыстамі, але яны
падобныя адзін да аднаго. Мы ж усе былі самавучкамі, даходзілі да
ўсяго самі і гралі па-свойму. Таму немцы нам зайздросцілі.
У Англіі - зусім іншая рэч. У Лёндане я зразумеў, што мы ўсё робім
правільна. Там кажуць: усё тое, што па MTV паказваюць - гэта ня рок.
Гэта папса. Сапраўдная рок-музыка - у пабах, барах і клюбах. У
Лёндане гэтых клюбаў на кожным рагу па дзесяць штук. І ўяўляеш,
колькі там камандаў, якія адна з адной пэрыядычна перасякаюцца,
граюць сэйшны, канцэрты, публіка іх бачыць пастаянна. З гэтага

вырастае іх рок-культура. З асабістых кантактаў і пастаянных кантактаў з публікай. Гэта вельмі важна для разьвіцьця сапраўднай рок-культуры. Гэта тое, чаго ў нас няма.

ТАДЫ АДКУЛЬ ВЫРАСЬЛІ НОГІ У ТУТЭЙШАЙ РОК-МУЗЫКІ?

Ногі расьлі проста зь BEATLES і LED ZEPPELIN. 70-я гады былі росквітам культуры "здыму". Скажам, у РТІ, дзе я вучыўся, былі асы здыму, яны здымалі заходнія гурты і рабілі цэлыя праграмы. А вось мы ўжо ня проста здымалі - мы інтэрпрэтавалі музыку, гралі па-свойму. Здымалі словы, здымалі асноўныя рыфы і барабаны, але атрымлівалася ў нас усё па-свойму.

ДОБРА, ВА ULIS

ЁСЬЦЬ СВОЙ

ТВАР. А ЯК З

АСТАТНІМІ?

ПАСТАЯННА

НЕ ПАКІДАЕ

ПАЧУЦЬЦЕ НЕЯКАЯ

ДРУГАСНАСЬШ НАШАГА

РОКУ.

Так, у нас ёсьць гэты... закос. Я наагул зьдзіўляюся музыкам, якія вераць у тое, што варта ім зайграць як RAMMSTEIN - і яны адразу стануць другімі RAMMSTEIN. Так ня будзе. Вось табе яшчэ адно адрозьненне нашай публікі ад заходняй. У нас людзі вядуцца, калі ім кажуць, што каманда грае як RAMMSTEIN. А вось заходнюю публіку не цікавяць дублёры - ёй трэба тое, чаго яна яшчэ ня чула. Таму ўсе MTVшныя прадусары зьяўляюцца, так бы мовіць, зборнікамі грамадзкіх ідэяў. Яны ходзяць па клюбах-пабах, а сапраўдныя рок-музыкі, якія там сядзяць, - яны і ёсьць генэратарамі ідэяў. А гэтыя, з MTV, толькі даносяць ідэі да масаў. Цяпер зірні, колькі на ўсё трэба часу. Скажам, ты нешта ўбачыў, потым штосьці сваё дадумаў, адрэпэтаваў, запісаў дэма. Перапісалі, нешта паправілі. Праз год-два-тры запісваецца праграма, прамоўшн - яшчэ год... Празь пяць гадоў яны папулярныя, праз шэсьць на MTV. І вось наш маладзён глядзіць гэтае MTV празь сем год і вырашае граць так сама. Пачынае рэпэтаваць, з горам напалам кляпае праграму... і ў выніку на добрых 10 год ён адстае ад арыгіналу. У нас усё перавернута з ног на галаву. Тут музыкі арыентуюцца на тое, што ім паказваюць па тэлевізіі. А калі яны яшчэ дзяруць з маскоўскіх камандаў, дык тыя наагул

на дваццаць год адстаюць. Гэта зусім ня значыць, што калі ты будзеш сядзець, думаць і нікога ня слухаць, дык вынайздзеш ровар. Але ты, прынамсі, будзеш спрабаваць - а раптам ты гэта зробіш?

ШТО ВЫ УКЛАДАЕЦЕ У СВАЮ МУЗЫКУ

ПАЧАТКОВА - АПТЫМІЗМ ШІ

ПЭСЫМІЗМ?

Я думаў пра гэта, але ўсё-ткі зь іншага гледзішча. Па-мойму, тэкст і музыка павінны мець некалькі пластоў. Калі ты разумееш пачутае ці там прачытанае адназначна, і ўсе ўспрымаюць аднолькава, то гэта дрэнна. Улісаўская музыка заўсёды была неадназначнай. Кожны чалавек мусіць знаходзіць у ёй тое, што яму бліжэй. Многія людзі так да канца і не разумеюць тэксты, напісаныя ва ULIS'e. Гэта добра.

СЛАВА КОРАНЬ І ІНШЫЯ ЛЮДЗІ АД

МУЗЫКІ. ЗЬ НЕКАТОРЫМІ У ВАС

ДАВОЛІ ДЗІУНЫЯ АДНОСІНЫ:

НА ПРЭЗЭНТАЦЫІ ALTERNATYVA ВУ

ПАСЬЛЯ ВАШАГА ВЫСТУПУ ПІТ

ПАУЛАУ РАПТАМ ЗАЯУЛЯЕ СА

СЦЭНЫ, ШТО СЛАВА НАРЭШЦЕ

ЗНАЙШОУ СВОЙ ГУК. ДАВОЛІ ІРАНІЧНА

ПРАГУЧАЛА.

Гэта праблема Піта Паўлава і тых людзей, якія так сябе паводзяць. Вось Дзяніс Шаравар у "Свободных новостях" неяк напісаў, што ён, маўляў, ванітаваў ад таго, як я сьпяваю. Фактычна ён мяне абразіў. Такія людзі спрабуюць вырашыць свае ўласныя праблемы за чужы кошт. Чаму Піт ня скажа пра нейкага невядомага музыку, што той "нарэшце знайшоў свой гук"? Чаму Шаравар не наехаў на нейкага невядомага сьпевака? Лепей узьняць свой аўтарытэт, абразіўшы чалавека, якога ўсе ведаюць. Я стараюся ў такіх справах спуску не даваць. Я пасля схадзіў у рэдакцыю, хацеў убачыць таго, хто гэта напісаў. Проста паглядзець яму ў вочы.

ПАГЛЯДЗЕЛІ?

Не. Ён ня выйшаў... Затое болей пра

мяне нічога не пісаў. Такіх людзей шмат. Беларусы пакуль не ператварыліся ў сапраўдную нацыю - так і застаюцца пэрыфэрыяй Расеі. Гэтая местачковасьць і не дае табе сказаць: так, я ганаруся нашай камандай, нашым тэнісістам, рок-ці поп-гуртом. Абавязкова трэба некага аблажаць і тым самым сказаць: вось які я! Вунь слон пайшоў, а я на яго пабрахаў.

А ШТО НАКОНТ МАЛАДЫХ ДЫ НАХАБНЫХ?

ПАСЬЛЯ НЕЙКАГА "БАСОВІШЧА" ІГАР

ВАРАШКЕВІЧ НАПІСАУ, ШТО ЯМУ БЫЛО

НЕШКАВА СЛУХАЦЬ МАЛАДЫЯ КАМАНДЫ: УСЕ

ГРАЮЦЬ АДНО І ТОЕ Ж.

Я памятаю гэты артыкул. Ён скардзіўся, што рытм-энд-блюз ужо ня так добра прымаюць, казаў, што ніколі ня будзе граць хард. А ён проста ня зможа яго граць! Я зьдзіўляюся іншаму: маладыя людзі, якія нарадзіліся зусім не ў 40-х ці 50-х і не пачыналі рытм-энд-блюз, зьбіраюцца зараз і граюць гэтую састарэлую музыку. Моладзь павінна рабіць нешта авангарднае, спрабаваць нешта зьмяніць. А "Басовішча" - наагул асобная размова. Беласточчына - яшчэ больш кандовая мясцовасьць, чым Беларусь. І людзі, якія робяць "Басовішча", знаходзяцца пад уплывам польскай рок-музыкі і спрабуюць усё паварочваць у гэты бок. Маўляў, беларускія гурты горшыя за польскія. Раней гэта праходзіла - да таго моманту, пакуль мы не паставілі на месца апэратараў, якія фактычна рабілі сабатаж беларускіх камандаў. Гадоў шэсьць таму прыяжджалі польскія зоркі, выходзілі напрыканцы, пачыналі граць на тым самым апарата - і зьяўлялася магутнасьць, гук быў такі, што ва ўсіх сківіцы адвальваліся. І ўсе рабілі выснову, што беларускія гурты, якія выступалі перад гэтым - поўны адстой. Як толькі мы ўзяліся за гук, дык польская гурты й пажухлі. Яны сталі ў адзін шэраг зь беларускімі, і нікуды не падзенуцца. Проста ў іх больш разьвітая культура гуку, яны ведаюць, што зь ім рабіць. Гэтага ў беларускіх камандаў няма. Я не назаву ніводнай беларускай каманды, якая працавала б з гукам на сцэне, якой хацелася б дабіцца свайго, ні да каго не падобнага гучаньня. Усім пофігу!

ТАКОЕ УРАЖАНЬНЕ, ШТО СУЧАСНЫ РОК ЗНАДАТА КАНАНІЗАВАНЫ, КАБ ЗРАБІЦЬ У

ІМ НЕШТА НОВАЕ. ТАК ШІ ІНАКШ ГЭТА ГІТАРНАЯ МУЗЫКА, З ПАДОБНЫМІ ПРЫЁМАМІ

СЬПЕВУ, З АДНОЛЬКАВЫМ ПА ДУХУ МЭСЭДЖАМ...

Насамрэч у року канонаў нашмат меней, чым нават у сымфанічнай ці поп-музыцы. Рок - гэта калі ты сваё сьветаадчуваньне выражаеш у гук, які выдаеш на публіку. Няважна якім спосабам, няважна на якім інструмэнце. Я лічу,

тая ж "Троїца" - гэта рок-музыка. У іх іншыя інструменты, але гэта рок. А ты кажаш, каноны. Дыяпазон агромністы. Людзі самі сябе заганяюць у рамкі. Той самы блюз ад "Крамы" - абавязкова гітара, барабаны, клявішы, губны гармонік... і гітара павінна граць менавіта так, а не інакш! А чаму? Альбо, скажам, людзі, якія граюць усялякія гітарныя мульткі, арпэджыё. Лічыцца, што вось гэта і ёсць гітарысты. А я вось думаю, што гітара павінна гучаць так, як яна не павінна гучаць! Я ўспрымаю гітару ня як інструмент, а як спосаб здабывання гуку і спосаб данясення думкі. Інструмент павінен перадаваць твае адчуванні, а не паказваць, як ты добра на ім граеш. Вось гэта і будзе рок-музыка. Тое, што я называю independents. Астатняе - практыкаванні, штудыі.

САМЫ АПТЫМІСТЫЧНЫ І САМЫ ПЭСЫМІСТЫЧНЫ

ВАРЫЯНТЫ РАЗЬВІШЫЦЯ ПАДЗЕЯУ ДЛЯ ULIS'У?

Пэсымістычны... Заканчваю альбом "Люстра", над якім зараз працую. Не знаходжу грошай, каб выпусціць кампакт. Гады праз тры ён урэшце выпускаецца і аказваецца дзіка састарэлым. І не хапае сілаў зрабіць нешта новае. Аптымістычны - я ўдала заканчваю гэтую праграму, выпускаю кампакт, які добра раскупаецца і спрыяе таму, што людзі даведваюцца: гурт ULIS яшчэ існуе.

У ЛЮДЗЕЙ МУСІШЬ БЫЦЬ
ВЫБАР. СКАЖАМ, ТЫ НЕШТА
ПРЫДУМАЎ САМ. І ТВАЯ
МУЗЫКА ПАКАШЛА, ЦЯБЕ
УЗЯЛІ У ШОУ-БІЗНЭС. ТЫ
ЗРАБІУСЯ ПАПУЛЯРНЫМ,
ЗАРАБІЎ МОРА ГРОШАЙ, А
ПАСЬЛЯ СТАЎ БЛЯКНУЦЬ,
ЛЕЗЬШІ У АГУЛЬНУЮ ДЗІРКУ,
КАБ ЗАРАБІШЬ ЯШЧЭ. ГЭТА
АДЗІН ШЛЯХ. ІНШЫ - ТЫ ЗРАБІЎ
СЯБЕ, І ХАЙ ЦЯПЕР ТОЙ ШОУ-
БІЗНЭС ВАШ ІДЗЕ У ДУПУ.
ШМАТ ТАКІХ МУЗЫКАЎ. ТОЙ ЖА
БРАЯН ІНА, ЯКІ БЫЎ
ПРАДУСАРАМ U2 І ЯКІ
ФАКТЫЧНА ЗРАБІЎ ІХ U2. ШІ
ФРЭНК ЗАПА. ТАКІХ УСЕ
ПАВАЖАЮЦЬ, АЛЕ НІХТО НЕ
УЗНАГАРОДЖВАЕ СТАТУЙКАМІ.
ШІ МАККАРТНІ, ХАРЫСАН...
ХОЦЬ ЯНЫ І РАБІЛІ ПОП-
МУЗЫКУ, АЛЕ ЗАЙМАЛІСЯ ТЫМ,
ЧЫМ ХАЦЕЛІ, І НІ ПАД ЯКІ
ШОУ-БІЗНЭС НЕ ПАДПАДАЛІ -
ЯНЫ РАБІЛІ СВОЙ БІЗНЭС. У
НАС НЯМА ТАКОЎ
МАГЧЫМАСЬЦІ. НІ ДЛЯ
РАЗУМНЫХ, НІ ДЛЯ МОЦНЫХ, НІ
ДЛЯ СЛАБЫХ. АБ УСІХ
ВЫШІРАЮЦЬ НОГІ.

БЕЛАРУСКІЯ ПЛАДЫЦЫ

тэкст: Андрэй Гнёт

НОТЫ ПРЫДУМАЛІ ДЛЯ БРЫТНІ СЬПІРС! МЫ ПАВАЖАЕМ ІНШУЮ МУЗЫКУ. НАМ АБАВЯЗКОВА ПАДАВАЙ УСАЛЯКУЮ АЛТЭРНАТЫВУ. У СД'ШНІКУ N.B.M., ПАД ПАДУШНАЙ ЗНАКІЯ - ВОСЬ ЯНЫ, СУРОВЫЯ РЭАЛІІ ТЫХ, ХТО СПАЧУВАЕ БЕЛАРУСКАМУ ШОУ-БІЗУ.

Стогны на тэму адсутнасці як "шоў", так і "бізнэсу" такія ж сьмешныя, як анекдоты пра габрэяў для тых, хто іх не разумее. То бок ня сьмешныя яны зусім. Дасталі ўжо ўсіх. А між тым нейкі дзіўны гонар ахоплівае лепшых прадстаўнікоў музыкі.by за свой жа ўласны прадукт. Гонар за яго наяўнасць. Маўляў, "на бязрыбі..." Але не, спадары патрыёты сваёй справы, мы ж ведаем, што лепей за тухлую рыбу - заморская каўбаса. Са страўнікам праблемаў меней! Фэномен распальцовак знаёмы ўжо даўно. Тут альбо комплексы, альбо стараннае "замазваньне" ўласнай нягегласьці. Адбываецца сублимацыя нязробленага ў бязьмежных пантах. Для першапачатковага застрашэння - вельмі карысны ход. Скарыстаюся тэрмінам "беларускі РnР", бо нічога іншага для гэтага выкідка так і не прыдумаў. Што мы маем у аснове гэтай зьявы? Геаграфічная мапа Эўропы пэрыяду фэўдальнай раздробленасці - кожны сам сабе рок-кароль і непрызнаны геній. Паважаць яго абавязаныя ўжо таму, што гэты "кароль", напэўна, шмат чаго зрабіў бы для падняцця рэйтыngu роднае дзяржавы, калі б не абставіны... І ў рэдкія моманты паміж паглынаным сьмяротнай дозы алькаголю і анашы і нездаровым сном на кватэры ў старога знаёмага стругае каранаваны, што той папа Карла (з тухлявага палена - Бураціну), вечна новыя рэлізы,

сынглы, альбомы і ўсякую канцэртную муцц для альтэрнатыўных пляцовак кшталту ДК "БелОГ". Нараджэньне беларускага рок-н-ролу не зьвязанае з працэсамі сусьветнай музычнай прасторы ў прынцыпе. Беларускі рок-н-рол такі ж самабытны, як альховыя граблі. І калі ў тройчы клятай Маскве рокеры памылі валасы, папралі майкі і перамысьціліся з сутарэньняў на пляцоўку ў Раменскім, нашыя суайчыньнікі з прычыны ідэйнай чысьціні так і засталіся ў пракуранных пяціпавярховіках - чакаць музу, а заадно і грашовых прадусараў. Гэта толькі ў нас можна здымаць відэакліпы за 2 пляшкі "Крышталь Люкс", а потым ладзіць эксклюзіўныя прэм'еры для сваякоў і сяброў. І няхай Кульлінковіч не выпендрываецца са сваім "Васем" - зьняць відэа за 5 штук \$ зможа кожны, а вось так, "па дружбе" - толькі Толік Вечар. А паколькі "дружба" - зьява ўзвышаная і не пакідае месца фінансам, то кліпы гэтыя з прычыны сваёй спэцыфічнай авангарднасьці так і застаюцца зразумелымі толькі для здымачнай групы. Зрэшты, гарантую - нават за 5 штук атрымалася б тое самае, што і бязь іх, хіба што гулялі б на радасьцях крыху болей, а той-сёй нават дублёнку прыкупіў бы. Безумоўна, таленты ў нас ёсць. Напрыклад, талент ператвараць у гаўно выдатныя ідэі. Да тако

ж, чым ідэя лепей, тым мацней пахне пасля магільных ператварэньняў. Але, як кажуць, "дым отечества нам сладок и приятен...". Недарма музыкі.by "очэнь дажэ" любяць выступаць на адной пляцоўцы з музыкамі.ru. У нашай асаблівай рэальнасьці мяжа ўражлівасьці сьціраецца, што дае ўсьведамленьне таго, быццам яны - такія ж людзі, як і мы, а мы - такія ж зоркі, як яны.

Альбо, зноў жа, беларускі Grammy. Рок-каранацыя як люстэрка беларускага рок-н-ролу. Дзе каранацыя? Ды тамсама, дзе і рок-н-рол. Бо калі ўлічваць усе дасягненьні ў галіне шоў-бізу, пераможцамі стануць "Краскі" як безумоўны прарыў, а "Крама" сарве куш у намінацыі "традыцыі і сучаснасьці" за стабільна добры гук і нязьменны рэпэртуар.

Будзем шукаць вінаватых. Рэкамэндую: у сабе! Да люстэрка часьцей падыходзіць, машынку губазакатальную набыць па аб'яве... Ці мала спосабаў? Бо ў свае ж распальцоўкі самі пачынаем верыць. Губляецца гэтае аб'ектыўнае ўспрыняцьце. Не, татальна ганьбіць таксама ня варта, але перад тым як выносіць на ўсеагульны агляд тое, што было створана "for home or office use only", трэба сур'ёзна падумаць. Бо выміраюць прафэсіяналы, а некаторым і нарадзіцца не даюць. Гэта ж нармальна, што ў суседа карова маладая здохла, абы не мая, няхай і старая. Бараніць альбо бараніць - вось у чым пытаньне! Разьбярэмся з націскам і зробім пальчыкі па-чалавечы - глядзіш, і "Воплі Відаплясва", і "Brainstorm" у нас свае зьявляцца. Эўрабачаньне ў Менску, вядома ж, мае такія самыя шанцы адбыцца, як алімпіяда, але пасылаць на конкурсы хлопчыкаў і дзяўчынак, адрозных ад Ірыны Дарафеевай, нам ніхто не замінае. Былі б яны...

Часам падаецца, што палова чалавечтва - выхадцы з пад Магілёву. Кажуць, нават Джордж Буш меў у сваёй радаслоўнай палескія карані. Толькі вось незадача - у Амэрыцы ён чамусьці апынуўся. А мы тут. Адчуваем нечалавечы гонар з нагоды гістарычнага казусу.

АКВАРЫ АБОРТУ

ненароджаныя беларускім рок-н-ролам

EXIST

Юра Хобіт, а пасля і сам EXIST, з'явіліся невыпадкова. У 1997 годзе, калі стала зразумела, што на аднаго мэлямана прыпадае занадта шмат рок-дыназаўраў, якія перасталі цікавіць нават палеантолягаў - занадта аднастайны вывадак, - усе былі ў прадчуванні: ужо блізка! Прадчуванне пасля аказалася самай простаю надзеяй, надзеяй без перспектываў. Але неспакойным было не да таго - хацелася сьвежых, не пабітых бясконцымі ўліваньнямі і "цяжкай жызьнёй" твараў (пажадана, Faces), здольных стаць новымі героямі. Хобіт цалкам адпавядаў патрабаваньням: харызматычны, езусападобны малады чалавек з сумнымі вачыма, у вэльвэце, такі элегантны і сарамлівы брытанец, які любіць Сартра, мае поўную дыскаграфію Sonic Youth і на дзень народзінаў п'е з сябрамі абсэнт. Першая дэмка EXIST і завязаная пасля яе праслухоўваньня доўгая размова канчаткова расставілі акцэнт у спадзевах - Хобіт сапраўды ведае, што трэба рабіць: выкінь сярэдні палец на правай руцэ і ўяві сабе, што граеш у якім клюбе ў Лёндане. Крыва, па-беларуску тупа, але ў Лёндане! Ня трэба папсовых мараў, гарадоў - мроі павінны адпавядаць абавязкам, узятым на сябе. Будзь сабой, будзь непадобным. Апошнія слова як "амэн" напрыканцы малітвы. Але непадобны не па-таннаму,

Болю амаль не было - хутчэй адчуваньне ўнутранай пустаты і холаду, такога ўсепранікальнага, да пары з роту і сіне-фіялетавых вуснаў (абяскроўліваньне хіба). Я маю на ўвазе, фізіялёгія амаль не зьмянілася, толькі ўнутры не хапае жывога, якое варушыцца і супраціўляецца зьнешняму нэгатыву. Па вялікім рахунку, менавіта ён стаў прычынай таго, што амаль усе спробы даць жыцьцё заканчваліся адным і тым жа - спаронам (абортам па-нашаму). Яго ахвяраў рэдка хто ўзгадвае - лепей казаць пра існуючыя праблемы і магчымыя перспектывы, чым аплакваць ненароджаных, якія пукамі вісяць на сумленьні.

Я не акушэр і не паталёгаанатам, каб высьвятляць прычыны заўчасных сьмерцяў усіх ненароджаных - мае прэтэнзіі бліжэй да доктара-назіральніка: няважна чаму і як, цікавыя самі факты, факты пра цікавых.

тэкст: Андрэас Копыс

а па-сапраўдному.

Саўнд "Памыліўся" - экзістаўскага блёкбастэру - быў страшнейшы за атамную вайну, але ён чапляў: дзікія гітары, нетутэйшыя гукі. Sonic Youth, Ino, Portishead і куча іншых у адным месцы. Усе сьціхалі, калі чулі EXIST у першы раз, - а Юрку і Эндру было па барабану: на сцэне "хлопцы з Курасоўшчыны" ператвараліся ў раньніх Radiohead.

Было б дзіўна, калі б EXIST і сам Юрка раскруціліся, бо прэтэнзіяў да іх было шмат - "заціхі вакал", "неабгрунтаваная гітарная какафонія", "нешта няўцямнае" і іншая нацыянальная лухта. Паслаць усіх куды падалей і займацца сваёй любімай справай - самае простае. Паспрабаваць атрымліваць хоць нейкія матэрыяльныя радасьці ад музыкі - амаль немагчымае. Так, яны былі крутымі - гэта 100%. Сапраўды, такіх ні да, ні пасля іх не было - 200%. І абсалютна зразумела, такія нікому не былі патрэбныя - 300%.

Сказаць, што пра EXIST ведалі - не скажу: пра іх "нешта чулі" (хутчэй за ўсё, блыталі з кім-небудзь, ці слова падавалася надта знаёмым - у 1997 экзистэнцыялізм толькі-толькі даходзіў да "прасунутых"), яны дзе-нідзе выступалі, штосьці рабілі, але асфіксія была не за гарамі. У 2001 EXIST апошні раз з'явіўся на кампіляцыі "Альтэрнатыва.бу" - і ўсё. Хобіт "скапіў" у Вялікую Брытанію, дзе зараз і сядзіць. Няважна, што большасць дагэтуль ня можа правільна прачытаць і вымавіць - EXIST, пофігу, што на адзіным сольніку ў "Луче" (быў такі клюбец у нейкім ДК на Нямізе) набралася два з паловай "удзячныя" слухачы. Некалі яны густоўна апусьцілі ўсіх кандовых "беларускіх рокераў", і гэта было запамінальнае відовішча!

РАСПИЛИЛ И ВЫБРОСИЛ

Яны былі сапраўднымі адмарозкамі, такімі, якіх зараз днём з агнём. Пачынаючы ад назвы: некалі ці Сувораўцаў, ці Лібэрзон прачыталі ў газэце "Труд" артыкул "Распилил и выбросил" - як муж забіў, а пасля расьпілаваў жонку. Разрозыньне - на цымус: самае забавнае, што на наступны дзень дзеці гуляліся з парэшткамі ў пясочніцы - на нейкім этапе замятаньня сьлядоў бандзюга даў промах... І заканчваючы месцам сустрэчы двух геніяў - вэтыкарыя, куды ў хрэстаматыйным трыко з адвісымі каленямі Сувораўцаў і Лібэрзон прыцягнулі сваіх чацьвераногіх сяброў. З таго моманту ўсё і пакацілася-палілося. Ніколі ня бачыў і ня чуў жыўцом гэты калектыў, але колькі сябе памятаю, заўжды пра іх ведаў. І гэта, магчыма, - самыя ярскія паказьнікі таго, што РИВ ня проста прэтэндавалі на культавасьць. З 1994 пачалі фрагмэтарна даходзіць чуткі, што ёсьць такі Сувораўцаў - круты, вельмі наварочаны музыка, а па с у м я ш ч а л ь н і ц т в е наркаман. У слабой ад аксіялячных узрушэньняў юнацкай псыхіцы ўяўляўся сутулы 25-годак з

АЕРОПЛАН-КИТ

Дагэтуль незразумела, хто за кім - ці Aeroplan за Кіт, ці наадварот (вядома толькі, што гэта

чырвонымі вачыма і нездаровым колерам скуры, які ходзіць і нешта пад нос мармыча - як высьвятляецца пазьней, чарговы гіт - бязглузды, незразумелы, але катастрофічна сьцёбны.

Так і ня здолеўшы ў свой час трапіць на РИВ у "Аддис-Аббебу" і "Три поросенка" (з прычыны ўласнага малалецтва і малаальтэрнатыўнасьці), у 1998-м нарэшце ўбачыў і набыў "Мульти-пульти, джыгі-джыгі" - адзіны выдадзены альбом РИВ. Як неаднойчы заўважалі клясыкі, лепшае завучваньне тэорыі адбываецца на практыцы, але што вар'яцтва можа быць настолькі геніяльным і сьмешным - у трунах па камандзе пераварочваліся Кабэйн, Хендрыкс і Доггі Дог з Technotronics.

Калі ў 2000-м Саша Сувораўцаў на колькі тыдняў вярнуўся са свайго забітага "Шыкего" (USA) у забыты Менск, амаль увесь свой візыт прабавіў на сцэнах нешматлікіх клюбаў, дзе выступаў з часова рэанімаванымі "Распилил и выбросил". А пасля зноў зьехаў у Амэрыку, дзе, па чутках, вучыцца і працуе таксістам. ЗША

далі яму магчымасьць наведаць розныя капкраіны і ўзбагаціць слоўнік беларускага эспэранта, вывучэньне і папулярызаваньне якога пачаліся ў недалёкім Менску ў 1992 годзе.

фактычна адзін гурт). Прасачыць гэта па альбомах таксама немагчыма - ніякіх храналёгічных зьвестак на іх няма, да таго ж нехта са знаёмых даў паслухаць CDs амаль адначасова. Ведаў той нехта, каму даваць: і Five Biospheres, і Purple trees назаўжды "згубіліся" ў лябірынтах бясконцых "рамонтаў" і "перапісваюць сябры" - (насамрэч, аддаваць шкада). <http://aeroplan.virtu-alave.net/> таксама ня даў ніякіх надзеяў - адно што ў гасьцявой прывітаньні нейкаму Пілэту ад бясконцых менскіх, лёнданскіх, амэрыканскіх сяброў і сябровак - кароткія, часам рытарычныя, якія ні да чаго не абавязваюць. Бэльгійскіх мэлаў нібыта няма, хаця якраз гэта і дзіўна: кажуць, самы лепшы беларускі брыт-поп пастаянна мешкае менавіта там. Без сарказму: Aeroplan-Kit сапраўды як удар па руках сьвядомым рокафобам. Вельмі беларускі па настройх - флегматычныя, няспешныя, сумна-пазатыўныя і простыя мэлэдыі, быццам скалькаваныя з той гасьцявой (паводле азначэньняў) тэксты. І тупое, як зубны боль: чаму б ня быць больш простымі, каб пачулі, менш прэтэнцыйнымі, каб заўважылі? Рацыя: толькі Not here.

падрыхтавалі
Сяргей Будкін, Павал Сьвярдлоў, Алекс Стрэл

што з'мянілі беларускі рок

rock'n'roll
IS

Песняры

Ты мне вясною прысьнілася (1971)

Першы альбом самага ўдалага айчыннага музычнага праекту. Пакуль яшчэ не пачаліся тыя шматлікія канцэрты і гастролі па ўсім сьвеце, пакуль "песняры" не працуюць на масавага слухача, але чаргу за квіткамі на канцэрт можна параўнаць адно што з чаргой па іх жа кружэлкі. Пакуль музыкі яшчэ не захрасьлі ў распусьце і не пачалі хварэць на "зорак", а Джон Ленан яшчэ не сказаў легендарнае: "Песняры"? Гэта лепшае, што я чуў! Гэта толькі першая кружэлка-гігант "вокальна-інструментальнага ансамбля под руководством Владимира Мулявина", якую потым для зручнасьці будучь называць па назвах запісаных там песень: "У полі вярба", "Касіў Ясь канюшыну", "Александрына", "Ты мне вясною прысьнілася" і г.д. Дзякуючы расейцу Мулявіну беларускую мову і фальклёр пачулі і ў сонечных савецкіх рэспубліках, і ў краінах Усходняй Эўропы, і ў ЗША, і ў Лацінскай Амэрыцы, і ў...

Бонда

Ножны з нас (Масца пад сонцам) (1986)

АДЗІН ЗЬ ПЕРШЫХ БЕЛАРУСКАМОЎНЫХ РОК-АЛЬБОМАЎ - НАШ АДКАЗ СТЫНГУ З "THE POLICE" І ПОЛЬСКИМ ПАНАМ З "LADY PANK". СТВОРАНЫ ЦІ НЯ Ё ПІКУ РОЗНЫМ ПАПУЛЯРНЫМ НА ТОЙ ЧАС СЯРОД САВЕЦКІХ БЕЛАРУСАЎ "АРАБЕСКАМ" І "АТАВАНАМ", АЛЬБОМ ПІСАЎСЯ ПАДЧАС АНТЫАЛЬКАГОЛЬНАЙ КАМПАНІІ Ё САМАРОБНАЙ СТУДЫІ НА ЧАЦЬВЕРТЫМ ПАВЕРСЕ ІНСТЫТУТУ КУЛЬТУРЫ. КАМСАМОЛЬСКІЯ АКТЫВІСТЫ ЁБАЧЫЛІ Ё НАЗВЕ "АМАТАРСКАГА ВІА" КРАМОЛУ - "БОНДА" Ё ІХ АСАЦЫЯВАЛАСЯ З "БАНДАЙ". МУЗЫКАМ ДАВЯЛОСЯ ЗЬВЯРНУЦЦА ДА ПРАФЭСАРА МАЛЬДЗІСА, КАБ ТОЙ ПАТЛУМАЧЫЎ "ІДЭОЛЯГАМ", ШТО "БОНДА" ЗНАЧЫЦЬ УСЯГО ТОЛЬКІ "ЧАСТКА АД ЦЭЛАГА" (ЛУСТА, КАВАЛАК, ПАДЗЕЛ І Г.Д.). МЕНАВІТА НА ГЭТЫМ АЛЬБОМЕ ЗАПІСАНЫЯ ЁСІМ ВЯДОМЫЯ ПЕСЬНІ "СТЭФКА" І "СПЛУЦКАЯ БРАМА". ДА СЁНЬНЯ ІХ ВЫКОНВАЕ "КРАМА" - СПАДКАЕМЦА "БОНДАЎСКІХ" ТРАДЫЦЫЯЎ.

ШАСНАЦАЦЬ

Мроя. Дваццаць восьмая зорка (1989)

Выйшаў гэты альбом ажно на самай буйной савецкай фірме гуказапісу "Мэлёдыя", калі гурт ужо стаўся культавым. Менавіта "28 зорку" можна назваць самым "сьпелым" запісам "Мрой". Музыкі стварылі тут нейкую невытлумачальную і запатрабаваную "перабудовачным" слухачом атмасфэру: цяжкі хардавы гук, дэпрэсіўнае аздабленьне, надрыўны вакал і абавязковая сацыяльна-палітычная заклапочанасьць ("Зямля", "Мама-мафія"). Як апошні цывік - прэтэнзія на "нятленку" - "Я рок-музыкант". Ня ведаў Вольскі, калі сьпяваў пра нянавісьць да песень "рэстараннага вяр'янт", што ўжо праз 13 год на фоне азэзлых ад крамбамбулі твараў калегі па цэху будзе прэзэнтаваць альбом застольных песень у нятаных менскіх рэстарэацыях.

Уліс. Чужаніца (1989)

Запісаны ў Ольштыне (Польшча), альбом цалкам апраўдаў сыход Кораня і Краўчанкі з "Бонды" і стварэньне імі самастойнай творчай адзінкі. Старадаўні грэцкі герой нібы перадаў гурту свой вандроўніцкі лёс: за 14-гадовую гісторыю гурт так і застаўся "чужаніцай" на радзіме. Альбом выбухнуў і з галавой накруў усе, што было да яго. Глебус некалі зазначыў, што "Чужаніца" - Першы Беларускі Альбом, празь які была праройдзена мяжа, што падзяляла зборкі песень і ўласна альбом. Яго стварылі Прафэсіяналы: "іх рок спраўды нічога ня варты для вушэй, якія ня чуюць гармоніі" (так пісала адна з нямецкіх газэтаў). Пра айчыннае прызнаньне тады было казаць зарана - такое да масаў, бедных на ёд, даходзіць толькі зь цягам часу. Калі "Імпэрыя зьнікла, як дым", Аксёнцаў зьехаў у Канаду, Патрэй "сарваўся" і правёў колькі часу ў вар'ятні і, вядома, з музыкай завязаў. "УЛІС" паступова сышоў у цень, пакінуўшы пасля сябе тэстамэнт, які ня ўсе адважваюцца прачытаць - праўда будзе катастрофічнай.

Мясцовы Час. Наша ўкраіна (1991)

У XIX СТ. У ФРАНЦЫІ ЖЫЎ ПАЭТ ПАТЭРАМОН, ЯКІ, ЯК ВЫСЬВЕТЛІЛАСЯ ПАЗЬНЕЙ, ЗА 24 ГАДЫ ЖЫЦЦЯ НАПІСАЎ УСЁ, ШТО ПАСЛЯ ЯГО СЬМЕРЦІ ПАЭТЫ ПА УСІМ СЬВЕЦЕ ПЕРАПЯВАЛІ ЦЯГАМ ДВУХ СТАГОДЗЬДЗЬ. НАВАПОЛАЦКІ ГУРТ "МЯСЦОВЫ ЧАС" АЛЬБОМАМ "НАША ЎСКРАІНА" АПЯРЭДЗІЎ "УСЯГО" ТОЛЬКІ БЕЛАРУСКІ РОК І "УСЯГО" НА 10 ГАДОЎ. ХІБА ТАМУ, ШТО ТЭКСТЫ ПІСАЎ НЕ ПАТЭРАМОН, А ПОЛАЦКІ ПАЭТ АЛЕСЬ АРКУШ, ПАКАЗАЛЬНА, ШТО МЕНАВІТА ПАСЯЛЯ МЧ ПАЧАЛІ КАЗАЦЬ ПРА РЭГІОНАЛЬНЫЯ (ПЕРШ ЗА УСЕ НАВАПОЛАЦКІЕ) SCHOOLS, ЯКІЯ ПА ВЯЛІКІМ РАХУНКУ НІЧОГА НАДЗЫЧАЙНАГА, АПРАЧА АНАТУЕМЫХ, НЕ ДАЛІ ЯНЫ Ж - ГЕРОІ АЛЕСЬ КУЗМІН, ЯКІ ЁПЭВЕНА ВАЛОДАЕ ДЫСКАНТАМ, ЯГО МУЗЫКІ, ШТО НАВАТ НА БЕЛАРУСКАЙ АПАРАТУРЫ ЗДОЛЕЛІ ЗРАБІЦЬ ГУК, ВЕЛІМІ ПАДОВНЫ ДА "KISS", "AC/DC", "DEF LEPPARD". ГЕРОІ, ХОЦЬ І НЕЖЫВЫЯ: "НАША ЎСКРАІНА" - ШЭДЭЎР, ПАСЯЛЯ ЯКОГА ТАК НІЧОГА ВАРТАГА І НЕ ЗЬЯВІЛАСЯ.

Крэма. Мюры на рок-н-рол (1993)

Альбом, нелегальна запісаны на студыі "Песьняроў". Штоноч добры сябар "крамчукоў" і па сумяшчальніцтве гукаапарату "Песьняроў" Аляксандар Папроцкі праводзіў музыкаў у студыю "ўціхую". У выніку быў запісаны шэдэўр. Бадай што ўзорны беларускі рок-альбом: "крмаўскае" вышло "Будзь разам з намі" пайшло ў народ, як калісь купалаўскае "Жыве Беларусь", "Стэфку" і "Каханьне а шостай" падбіралі на гітары ў дварах разам з песьнямі Цоя і Шаўчука, а без "Бяжы, хлопец" і "Хворы на рок-н-рол" не абыходзіцца ніводзін канцэрт "Крэмы". Менавіта гэты альбом зрабіў гурт лідэрам

беларускага рок-эшлэну - па яго выхадзе музыкаў узнагародзілі першай гістарычнай "Рок-каронай". Беларускі рок ад "Крэмы" зацікавіў і замежных фундатараў. Пакінем без камэнтараў, што гэта былі за яны, але ангелец Нэў Мэйсан выдаў у Вялікабрытаніі ангельскамоўную версію "Хворага..." пад назвай "Vodka on ice" - увогуле першы, але яўна правальны CD у гісторыі Беларусі.

Сам лідэр гурта Ігар Варашкевіч зазначае, што і да сёння беларускамоўны "блюзец" выконвае на прыстойным узроўні толькі "Крэма".

Gods Tower, "The Earle" (1993)

жудасны альбом, занадта ўражлівым слухаць не рэкамэндуецца.

"ВУСЬЦІШНЫ, ЗМРОЧНЫ" ПАВОДЛЕ НАЗВЫ І САПРАЎДЫ НАСКРОЗЬ ПРАСЯКНУТЫ ЧОРНАЙ ЦІШЫНЕЙ І ЖЫВЁЛЬНЫМ РЫКАМ. МУЗЫКІ БАЛЯНСУЮЦЬ ПАМІЖ ФОЛЬКАМ, ПАГАН-МЭТАЛАМ, ГОТЫК-МУЗЫКАЙ І ДУМАМ, ВЫДАТНА СПАЛУЧАЮЧЫ ГЭТЫЯ НАКІРУНКІ. ШТО ВАЖНА, НЕАБАЗНАНАМУ Ё "ЦЯЖКІХ" КІРУНКАХ НАСТОЙЛІВА НЯ ХОЧАЦЦА ВЫКЛЮЧЫЦЬ СІДЗЮШНІК - ЦІКАВА ПАСЛУХАЦЬ ЖЫВЫХ КЛЯСЫКАЎ. У 1993 ГОДЗЕ "THE EERIE" ВЫЙШАЎ НА МС, АЛЕ ПЕРАВЫДАНЫЯ НА CD (ЛЭЙБЛ METALAGEN) ДАВЯЛОСЯ ЧАКАЦЬ ДОЎГІЯ 4

ГАДЫ. І ВАРТА БЫЛО: У 1997-М "ЗМРОЧНЫ" СУСТРЭЛІ ЯК НОВЫ. ЗЫДЗІЎЛЯЕ ЁН І СЁНЬНЯ - НЕПАЎТОРНЫМ СПАЛУЧЭНЬЕМ ПАГАНСКАЙ МАГУТНАСЬЦІ, ЦЯЖКАГА ПІТАНАГА ГУКУ З ПРУГІМІ, СЬВЕТЛЫМІ, АМАЛЬ БЯЗВАЖКІМІ СОЛА. ГІТАРЫ ТО ГУЧАЦЬ ПА-ШАМАНСКУ НАПЕЎНА, ТО СТОГНУЦЬ І РАЗАМ З ХРЫПЛЫМ РЫКАМ ЛЕСЬЛІ НАЙФА ВАЛЯЦЬ У БАГНУ ПЕРШАБЫТНЫХ ІНСТЫНКТАЎ. НЯТАННА І СУРОВА.

Ляпис Трубецкой Ранетное сердце (1996)

САМАЯ ЎДАЛАЯ Ў БЕЛАРУСКІМ РОКУ СПРОБА НАБЛІЗІЦЦА, А НЕ ПАДЛІЗАЦЦА ДА МАСАЎ.

АРЫГІНАЛЬНАЕ РАШЭНЬНЕ: МІХАЛОК З ТАВАРЫШАМІ СТВАРЫЎ ВОБРАЗ ГЭКАГА ПРОСТАГА ЗАКАХАНАГА "ПРАСТАЧКА", ЗДОЛНАГА ЗАДАВОЛІЦЬ СВАІМІ ПАВОДЗІНАМІ ЎСІХ. ПОБАЧ З ТАКІМ СІРОЖАМ, У ЯКОГА НЕ ЖЫЦЦЕ, А "АБЫ ЧЕ", ІНТЭЛЕКТУАЛЫ НАРЭШЦЕ ЗМАГЛІ АДЧУЦЬ СЯБЕ РАЗУМНЫМІ І РАЗВАЖЛІВЫМІ, А ТАКІЯ Ж "ПРАСТАЧКІ" - ПАБАЧЫЦЬ "СВАЙГО" ХЛОПЦА Ў "ЦЕ-

ЛЯВІЗАРЫ" І ПАРАДАВАЦЦА: "О, ЗАШЫБІСЬ" ЧУЛІ Б ВЫ ТУЮ СПРЭЧКУ Ў 1996 ГОДЗЕ З НАГОДЫ ЎЗНАГАРОДЖАННЯ "ЛЯПІСАЎ" "РОК-КАРОНАЙ"... АДНЫЯ ДАКАЗВАЛІ, ШТО РОКАМ "АБЗЫВАЦЬ" ПЕСЬНІ СА СЛОВАМІ "Я ЖЕЛУДОК, ТЫ - ЕДА..." СУЦЭЛЬНАЕ БЛЮЗЭРСТВА, ІНШЫЯ Ж ЗАПЭЎНІВАЛІ, ШТО "ЛЯПІСЫ - ГЭТА НАША "ЎСЁ" СУПРАЦЬ ІХНАГА "НІЧОГА".

У ТЫМ ЖА 1996 ГОДЗЕ НА ЗАЎВАГУ ЖУРНАЛІСТА ЗЫМІЦЕРА БЕСКАРАВАЙНАГА "ВАС НАЗЫВАЮЦЬ САМЫМ ПРАГРЭСІВНЫМ БЕЛАРУСКІМ ГУРТОМ" СЯРГЕЙ МІХАЛОК АДКАЗАЎ: "ГАЛОЎНАЕ, КАБ НЕ РЭГРЭСІВНЫМ І НЯ РУСКІМ!" ХІБА ШТО ЗЫДЗЕКАВАЎСЯ ЗЬ СЯБЕ, БО УЖО ПРАЗ ГОД ДЗЯКУЮЧЫ РА-СЕЙСКАМУ РЭКАРДЗ-МОНСТРУ "СОЮЗ" У ТАКТ МІХАЛКУ "АУ, АУ, АУ" ПАДВЫВАЎ УВЕСЬ СНД.

Палац. Фольк-модэрн (1994)

Слова "модэрн" у 1994 нават у Беларусі ўспрымалі з гіроніяй - "на двары постмадэрнізм, а тут гэтыя!" Але студэнты Інстытуту культуры сапраўды паглядзелі мадэрнова (то бок пачаснаму) на беларускую фальклёрную спадчыну, адаптаваўшы старадаўнія народныя песьні пад папулярныя на той час дыска-матывы і аздобіўшы гэта ўсё рэчытатывам. А каб ніхто ня думаў, як гэта ўсё назваць, музыкі самі далі вызначэньне на вокладцы - фольк-модэрн.

Голас Алега Хаменкі, набліжаны хутчэй да жаночых, чымся мужчынскіх сьпеўных традыцыяў, і яго нестандартныя для беларускай эстрады рухі цела добра задавальнялі патрэбу масаў у "сваіх" танцах і такіх жа "зорках". Пакінем пры сабе ўспаміны нават пра самыя ўбогія "эўра-дэнс"-праекты МАХХ, Ісе МС і інш., на тле якіх аранжыроўкі "Палаца" выглядалі яўна па-беларуску, але калі ўзгадаць, што пасьля "Песьняроў" тут нічога падобнага не рабіў... Нарэшце, попыт на беларускі фальклёр быў адноўлены. Далей ён будзе толькі ўзрастаць: з фольк-студыі "Палац" паўстануць "Крыві" і "Юр'я", а недзе праз два гады ў Галіяндзі выйдзе першы альбом "Троіцы".

Найро Дюбель. Умные вещи (1995)

Над двайным альбамом "Умные вещи" музыкі працавалі 48 гадзінаў (вядома, зь перапынкамі), падчас якіх выкарысталі "немерна пива, немного водки и коньяку". Сёньня Кульлінковіч узгадвае, што альбом пісалі жыўцом, песьні амаль ня зводзілі, бо працавалі дзеля жарту. Панкі, што зь іх узяць! Жарты жартамі, але ўсяго праз два тыдні пасьля выхаду "Умные вещи" намінуецца на "Лепшы беларускі альбом" "Рок-кароны'95". Хуткі посьпех складана патлумачыць. Можна, прычына ў арыгінальным поглядзе на песьні з "Бременских музыкантов", можа, панкаўскія шчыраваньні "Боже, покарай Англию", "Петрова", "Гуси-лебеди" - амаль кожны сярод 27 песень мог знайсці нешта сваё. І безумоўна клясыка расейскамоўнага белроку - "Резиновый дом" - такі ачыны "Nothing Else Matters". А можа, народ закалупала, што па некалькі год у Беларусі не наведваецца Мамаюці ці які "Аукцион"... "Умные вещи" - тлустая кропка ў панкаўскай кар'еры "дзюбелей", хоць ярлык "нашыя панкі" на гурт пасьля гэтага запісу пачапілі канчаткова. Кульлінковіч жа адмаўляецца ад гэтага: "Людцы, мы ж граем звычайны рок, якія мы панкі?"

Новае неба. Мая краіна (1996)

Адзін з самых сучасных альбомаў. У 1996 ён быў патрэбны так, як, можа, за 90 гадоў да

яго выхаду быў патрэбны зборнік вершаў Цёткі з "гітом" "Мора". Адпаведны і патас вершаў: "Мая краіна пад белым

сьцягам з чырвонай стужкай". Той надрыўны голас Касі і нэрвовая "мроеўская" гітара (гэта быў апошні альбом НН, дзе бралі ўдзел Вольскі and К), тыя тэксты Сыса, Вольскага, Бабкова (узгадайма яшчэ альбом 1995 г. "Прэзыдэнт, ідзі дамоў!") надавалі "пакрыўджаным і зьняважаным" масам пачуцьцё блізкай расплаты. Калі ранейшыя альбомы НН былі зробленыя з арыентацыяй на падрыхтаваную (элітную?) аўдыторыю, то "Мая краіна", падаецца, хіліцца да неакрэсьленага ні колькасна, ні якасна, але масавага слухача. Без сумневу, НН - адзін з самых адметных праектаў 90-х, а Кася Камоцкая сапраўды - "каралейна"!

Н.Р.М. Озёрный остров (1996)

Альбом, што даў сьвету "Партизанскую", "Мы самі па сабе", "Лепей ня будзе" і іншыя гіты. Менавіта пасьля яго Н.Р.М. набылі папулярнасьць, згубленую "Мрояй", і гэты посьпех сапраўды амаль ня быў зьвязаны зь імем "вэтэранаў беларускага стод-року" - зусім іншая музыка і падыход.

Хай сабе ідэя "незалежнай краіны-гурта" ня надта "сьвежая" - яе ўжо выкарысталі хлопцы з вугорскай каманды "Лайбах", хай паміж

Вольскім і Кабэйнам доўгі час праводзілі паралелі. Але ж галоўнае ў тым, што самі Н.Р.М. здолелі стацца музычным сымбалам "нашай украіны": прамежак часу, які пачаўся з гэтага альбому і цягнецца дагэтуль, можна назваць "эрай Н.Р.М.". У гэтым жа альбоме канчаткова сфармаваўся той самы гук, вядомы зараз як "энэрэмаўскі". На жаль ці на шчасьце, фальклёр у рок-апрацоўках (гл. "Мела мама тры сыночкі") далей так не прыжыўся.

Крыві. За туманам (1997)

З гэтым альбамом праект студыі "Палац" набывае поўную самастойнасьць. Пасьля шматлікіх пературбацыяў сфармаваўся "залаты" склад "Крыві": Вераніка, Тодар ды Піт. Адбыліся і стылёвыя зьмены - музыкі адмовіліся ад заюзанага "фольк-модэрну" і прыхіліліся да найбольш актуальнай (прынамсі, у Цэнтральнай Эўропе) world music. Піт, напрыклад, які ніколі ня скардзіўся на сьціпласьць, посьпех "Крыві" тлумачыць ўласна сваім прыходам у гурт: маўляў, тысячы прыхільнікаў N.R.M. пачалі слухаць этна-рок празь яго. Можа й так, а магчыма, галоўная прычына ў чужоўным спалучэньні вакальных дадзеных Кругловай і Вайцшошківа ці ў адсутнасьці рэпэтыцыяў (выступы "Крыві" пабудаваныя на імпрывізацыях). Факт у тым, што пасьля "Песьняроў", "Палаца" ды "Троіцы" музыкі знайшлі свой - мульты-культы - падыход да беларускай аўтэнткі і абвесьцілі пра нараджэньне новай - "крывіцкай".

Drum Ecstasy. Dopili vino barabanu udarili v raz (1997)

ПЕРШЫ АЛЬБОМ ГУРТА DRUM ECSTASY ДАКАЗВАЕ ВЯДОМУЮ ТЭЗУ: НАВАТ САМЫ ДАСКАНАЛЫ ЗАПІС НЯ МОЖА ЗАМЯНІЦЬ ЖЫВОГА ВЫСТУПЛЕННЯ КАМАНДЫ НА СЦЭНІЧНАЙ ПЛЯЦОУЦЫ. ТЫМ БОЛЬШ КАЛІ ГАВОРКА ІДЗЕ ПРА АДНАГО ЗЬ ЛІДЭРАЎ АЙЧЫННАГА АНДЭРГРАУНДУ, ЭНЭРГЭТЫКА ІМПРЭЗАЎ ЯКОГА ХОЦЬ І БУДУЕЦЦА НА DRUM-РЫТМАХ, АЛЕ ВЕЛЬМІ МОЦНА ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ВІЗУАЛЬНАГА СУПРАВАДЖЭННЯ (СЬВЕТОВЫХ ІЛЮМІНАЦЫЯЎ, СЛАЙДАВАГА ШОЎ, НАРЭШЦЕ, ЗНАКАМІТЫХ ТАНЦАЎ СА СЬЦЯГАМ) І ЭФЭКТУ ПРЫСУТНАСЬЦІ. ЦІ ВАРТА УВОГУЛЕ ГУРТУ, ЯКІ МАЕ БОЛЬШ ЗА 60 ІМПРЭЗАЎ ШТОГОД, НЕШТА ЗАПІСАЦЬ, КАЛІ Ў ВЫНІКУ АТРЫМАЕЦЦА БЛЕДНАЯ КОПІЯ ЖЫВОГА ВЫСТУПЛЕННЯ? МЕНАВІТА ГЭТЫ ЗАПІС, ДЗЕ БЫЛІ СКАМПІЛЯВАНЫЯ КАМПАЗЫЦЫІ ДА 1997 ГОДУ (УКЛЮЧНА З СУПЭРХІТОМ "ON EMPIRE"), ДАЗВОЛІЎ МУЗЫКАМ ЗАФІКСАВАЦЬ ПЭЎНЫ ЭТАП, А НЕЗНАЕМЫМ - ПАЗНАЁМІЦЦА З КУЛЬТУРНАЙ ЗЬВАЙ. ЗНАЕМЦЕСЯ, І ДА СУСТРЭЧЫ НА ІМПРЭЗАХ.

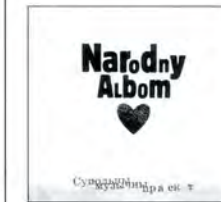

Narodny Albom (1997)

Першы і самы ўдалы айчыны супольны праект. Менавіта падчас запісу НА канчаткова сфармавалася гэтая "супольная тусоўка", беларускі "порочны круг": Н.Р.М., ULIS, НОВАЕ НЕБА, KRIWI і Памідораў.

Што праўда, падчас працы над НА Камоцкая з Вольскім пасварыліся канчаткова, пакрыўдзіўся на ўсіх Корань, Памідор паверыў у свой сьпеўніцкі талент, а Круглова і Вайцшошківа прамянялі Выдронка на Паўлава. Атрымаліся з гэтага ўсяго яшчэ

некалькі "супольных з прэтэнзіяў": "Сьвяты вечар", "Я нарадзіўся тут" - бяклывы, безыдэйныя і аднастайныя. Хросны бацька НА Міхал Анемпадыстаў, мастак і паэт, - самы сьведомы кан'юктуршчык: пад нястройныя сквайтаньні пра "загублены край" ён напісаў гісторыю беларускага мястэчка, якога не было, але якое мусіла быць. Сьмешнае, недурное і "зь ідэяй" лібрэта падмацаваў "цвет" беларускай альтэрнатыўнай музыкі, зрабіўшы ф'южн з польскі, танга, романсу, псыхадэліі, хіп-хопу. Простая і густоная апэратка, то бок мюзыкал, пра і для беларусаў.

Вольныя танцы. Случайное свавождение (1999)

ПЕРШАЯ І БАДАЙ САМАЯ ПАСЬПЯХОВАЯ БЕЛАРУСКАЯ РОК-КАМПІЛЯЦЫЯ: ПАНАТЫКАЦЬ У АДНО СТОЛЬКІ ЎСЯГО (РОК, ПАНК, НОЙЗ, ПОПС) І АДНЫМ МАХАМ ЗАРАЗ НІХО НАВАТ НЕ НАВАЖЫЦЦА, А ТАДЫ, ПРЫ ПАСТАЯННАЙ АДСУТНАСЬЦІ БЕЛАРУСКІХ РОК-"ГІТОЎ" У АДНЫМ МЕСЦЫ І ФАТАЛЬНА КЕПСКІМ ГУКУ АУДЫЕКАСЭТАЎ ФАРМАТ DIGITAL ДАВАЎ ЗЯЛЕНАЕ СЬВЯТЛО БЕЛАРУСКАМОЎНЫМ. У

ЗАХАПЛЕНЬНІ ТЫЯ ПРЫЦІСКАЛІ ДА ГРУДЗЕЙ ДАЛОНІ, ЗЬ ЛЁГКІХ ВЫРЫВАЛАСЯ ПАТАСНАЕ "НАРЭШЦЕ!". АДЗІН ЗЬ ПЕРШЫХ CD У БЕЛАРУСІ РАЗЫЙШОЎСЯ СА СЬВІСТАМ, НЕ ЗВАЖАЮЧЫ НАВАТ НА РЭДКАСЬЦЬ УЛАСНА СД-ПРАЙГРАВальнікаў. ТАДЫ НАВАТ ДУМКІ НЕ БЫЛО, ШТО БЕЛАРУСКАЯ МУЗЫКА МОЖА ПРЫНОСІЦЬ НЕІКІЯ ГРОШЫ. ДАЛЕЙ ЗБОРКІ "ВОЛЬНЫЯ ТАНЦЫ" СТАНУЦЦА ТРАДЫЦЫЙНЫМІ І СХІЛЬНЫМІ ДА МЭЙНСТРЫМУ. ЗРЭШТЫ, ЯК І УВЕСЬ "БЕЛАРУСКІ РОК"...

сваё

Alice's Adventures In Wonderland

"Прыгоды Алесі ў дзівоснай краіне" былі напісаныя Льюісам Кэралам (псеўданім Ч. Л. Доджсана) у 1863 г. Ч. Л. Доджсан - паважны ангелец-

жыцця кляска, абсалютна цнатліва сябраваў з маленькімі дзяццячымі. (Адной зь іх ён пісаў: "Некаторыя дзеці маюць надта непрыймны звычай вырастаць і рабіцца вялікімі. Спадзяюся, ты ня зробіш нічога такога да нашай наступнай сустрэчы". Зрэшты, цытата - лепшы аргумент як для аднаго, так і другога бок.)

Як аказалася, дзідзяная кніга можа сур'езна задурыць галовы дарослым. Калі гэта здарылася, "Алесь" стала адным з самых камэнтуюемых твораў. Лёгікі, матэматыкі, літаратуразнаўцы, культуралогі, псіхааналітыкі, рэлігіязнаўцы і фізікі знаходзяць у ёй цікавыя для іх наміркі і ідэі - быццам Кэрал не стварыў казку, а запісаў калектыўны сон, у якім ёсць усё.

Наприклад, чим Пшчце гарбаты з вар'ятамі у доме Шапавала подобнає да мадзі пашваральнаго Сусвету? Фзікі сцэфьвяджаюць: адчуньненем часу. У доме Шапавала стрэлкі гадзінныка заўсёды сталяч на шасьці, таму там усе пастаяна п'юць гарбату (то бок часу няма, а пасьядоўнасьць падзеяў - у наяўнасьці). Згодна з мадэллю Зінштэйна - ДэСтэра (1917) у пачатковы перыяд узнікнення сусвету аб'ём яго быў вельмі малы, а шчыльнасьць матэрыі надзвычай высокая.

Пры такіх умовах працэсы, з пункту гледжання нейкага знешняга назіральніка, адбываюцца так марудна, што можна казаць - плыня часу спыніліся (больш падрабязна - гл. камэнтары М.Гарднэра).

При цьому, що "Алеся" – казка вельми англійська і на іншій мові перекладається з тяжкасцю (адня ріаліі вікторіанської Британії чаго вартія), у минулун годзе нейкі Максім Шчур переклаў "Alice" на беломову. Тое, што атрымалася, як мінімум прэтэндуе на адзін з самых запам'ятованых перекладных тэкстаў апошніх п'яти год.

Відмовочна, што для перакладчыка самым важным было ўбачыць і апісаць Алеся ў беларускім кантэксце. Таму ператварэнне Alice ў Алеся цалкам лягічнае: па-першае, ёсць яўнае фанэтычнае сугучка імяну, па-другое, Алеся - адно са знакавых жаночых імянаў для беларускай культуры (узгадайма Купалу і Багдановіча), якое паводле "беларускасці" ў масавай сьвяздомасці стаіць у адным шэрагу зь якім-кольвек Янкам. Нацыянальнае прыналежнасць вэрбальна выяўляецца і ў гэтак званых памежных, ці крытычных сітуацыях, што перажывае герайня. Алеся адзначана сьцьвярджае сваю нацыянальную прыналежнасць падчас нечаканых фізіялягічных ператварэньняў каля століка зь піражком і бутэльчай, калі, велічэзная і няшчасная, разам з табліцай множаньня і геаграфічнымі практыкаваньнямі спрабуе ўгадаць што-небудзь зь дзіцячай клясыкі, у выніку чаго зьяўляецца інтэрпрэтацыя на тэму:

Не сядзіцца ў жыце
Слоніку малому
Кліча яго грэчка,
Цягнуць качкі з дому.

Па чутках, Штур падрыхтаваў да друку каля 5 перакладаў Alice's Adventures in Wonderland, перш чым спыніцца на самым апошнім (гл. часопіс "Архэ"). Але ж і было над чым працаваць!

Вольга Сьмірнова

Антыдэпрэсаны

У нас усе чамусьці лічаць, што єсьці пігулкі, якія виводзяць з дэ-прэсіянага стану, несалідна - маўляў, і так адолеем.

Насамрэч депрэсія - гэта не слабая воля і не няйдбаванасць, а хвароба, якую трэба лячыць адпаведнымі сродкамі. Яшчэ адзін забабон, быццам А выклікаюць непазбежнае прывыканьне - і усё, прывіет Амэрыканскія навуковыя аўтарытэтная заяўляюць: калі не прымаць іх слановымі дозамі, як звычайна гэта рабілі з пацыентамі ў савецкіх вар'янтнах, то ніякага прывыканьня не абдудзецца. У ЗША на А зараз сядзіць каля 65% насельніцтва, а загінула ад перадозу за апошні год усяго толькі 300 чалавек.

Інша справа, як А ўплываюць на псыхіку, асабліва калі тая пастаянна знаходзіцца ў стане стрэсу. Як заўважыў, навукоўцы трымаюцца дзёўх супрацьлеглых пазыцыяў - "ніяк" і "яшчэ як!". Першыя лічаць, што А ніяк не ўплываюць на псыхіку, дакладней, амаль ніяк - можна казаць толькі пра пачобныя эфекты ў пацыентаў. Так, у студзеньскім нумары *Psychiatric Annals* надрукаваны даследаванні, паводле якіх апошнія выпрабаваныя залфоту, паксылу і празку выявілі, што ў пацыентаў пасля ўжывання гэтых А выяўляюцца пачобныя, але трывожныя эфекты: у жанчынаў адзначаюцца цяжкасці пры дасягненні аргазму, а ў мужчынаў - зніжэнне палавай цягі. На гэтыя сцвярджэнні нейкі доктар Лэбат небеспастаўна адказвае, што было б дзіўна чакаць у хворых на дэпрэсію симптомы эсксамбізму ці мачызму, а па-другое, калі даследчыкі такія разумныя, то чаму б ім не выяўляць пачобныя эфекты на толькі апэратыўна, пры звароце пацыентаў, але рабіць мэтанакіраваныя і пастаянныя даследаванні зьменаў палавых функцыяў. Тым больш што ўсялякі дзівоцы знікаюць, як толькі А выходзяць з маціну "ахвяраў".

Прыхільнікі "яшчэ як!" упэўненыя, што любыя штучныя "гульні з розумам" вядуць да незваротных пераўтварэнняў у мозгу, незалежна ад таго, выяўляюцца яны адразу ці праз пэўны час. Сьведчаньне гэтаму - празак, які ня толькі зьніжае актыўнасьць лімбічнай сыстэмы, але назаўсёды пакідае ў ёй страшныя адбіткі.

Разбор палётаў - ня наша справа, але параіць быць больш дасведчанымі і акуратнымі - наш абавязак. Такім чынам, А традыцыйна дзеляцца на транквілізатары (якія заспакойваюць) і стымулятары (якія бадзёраць). Акрамя таго, дактары адрозніваюць больш сучасныя А першага шэрагу (да іх адносяцца, напрыклад, празак, залофт, паксыл, цыпраміл) і А другога шэрагу (ніямід, іміпразам, сынэксан, лудыяміл). Калі каротка, іх адрозненне палягае ў ступені псыхатропнасці: "другі шэраг" больш моцны, б'е па мазгах і мае кучу пабочных эфектаў. Да таго ж ён больш танны.

Да нас, маладых і недасведчаных, А трапілі ў сярэдзіне 1960-х: іх прыгаршчамі елі моды, каб пасяля са спакойнай і гатовай да актыўнасьці брытанскай душой ісьці на начное руханьне. Самы-самы А – гэта вядомы ecstasy, анагей ўсёх псыхатропнага: прасьць 10 хвіліну пасяля ўжываньня пачынаеш усьміхацца, яшчэ прасьць 10 – любіць (а некаторыя - хахаць) усіх вакол. У 1981-м у NY быў усяго адзін супэрэлітны дылер, які гандляваў Е. У 1988-м танным Е ўжо аб'ядаўся хто заўгодна!.. І някае дэпрэсіі?

В.Скүгарзүйскі

САМ ВЫДАТ

тэкст: Ленин і Джэці

Самвыдат -
"літаратура, якая
выдаецца
недзяржаўнымі
выдавецтвамі без
дазволу цэнзуры
<...> і таёмна
распаўсюджваецца
сярод чытачоў".

Прынамсі, такое
зыходнае значэнне
слова. У савецкія часы
для некаторых гэта
была бадай што
адзіная магчымасць
выказацца. **"Вялікі і
магутны"** даволі
даўно з'явіўся, але
самвыданні
працягваюць
з'яўляцца. Іх робіцца
нават **болей**.

Не, відаць не цензура спарадзіла самвыданьні.
і наўрад ці просты недахоп інфармацыі прымушае сотні людзей
маляваць самаробныя часопісы, а потым на чужыя грошы
рабіць зь іх ксэракопіі. Сучасны самвыдат -
дакладна нешта большае, чым прадукцыя
падпольнага друку.

самвыдат як АЗАРТНАЯ ГУЛЬНЯ

Хто з нас не гуляў у дзяцінстве ў краму, у бальніцу, у вайнушку ці ў вялікую палітыку? А некаторыя людзі нават сталага веку няк не нагуляюцца "ў рэдакцыю". Часам гэтая гульня па захапляльнасці не саступае наварочаным кампутарным аркадам. Але ў ёй адчуваеш сябе куды больш вольна - і правільна сам выдумляеш, і іншых гульцоў уцягваеш колькі заўгодна. Газэтка або часопіс - гэта такія маленькі сусьвет, а ты - яго дэміург. Ты можаш яго памнажаць, распаўсюджаць, абменьваць... Карацей, радасцяў поўная пясочніца. А калі вострых адчуванняў усё ж не хапае, можна выдаць штосьці апазыцыйнае ці звышпанкаўскае - тое, за што дагоняць і паб'юць. Тады яшчэ і "Казакі-разбойнікі" атрымаюцца. Адны людзі гуляюцца нядоўга: робяць два-тры нумары і кідаюць. А для галоўшчы гэтага справа расцягваецца ледзь не на ўсё жыццё (якое таксама - гульня).

каўскім зіне выглядае цалкам натуральнай. Зь іншага боку, і стыль афіцыйнай прэсы далёка не заўсёды пасуе "нефармальнаму" выданню. Возьмем хаця б жанр інтэрвію. Якія рэмаркі могуць дазволіць сабе журналісты "звычайных" газэтаў? Ну, "сьмяецца" або "задумна маўчыць". А паспрабавалі б яны напісаць "вельмі гучна пукне"! Своеасаблівы шык - сьпісваць запар усё, што чуваць на дыктафоне, нават брэх сабакі, і захоўваць лёгіку (ці яе адсутнасць), уласціваю жывой размове. Вось урывак зь інтэрвію гурта "The Manure" - вядома ж, пра музыку:

**"Третья попытка
- Пошла. Значит ( ) щелк
Лихаим Клим - Ты на запись не поставил. ( ) щелк
- Раз, два, три - да нет, вроде пошло. ( ) щелк
Ничего, ничего, совершенно ничего, нет ничего. ( ) щелк
Нет, не факт - это батарейки. Это батарейки. А на ( ) щелк
Щелканье
- А нет, смотри ( ) щелк пауза. Мы просто проверяем. ( )
Щелканье.
Клим - Потому что батарейки хе*овые ( ) щелк. На самом деле можно сказать ( ) щелк.
Щелканье..."** (зь зіна "V mojom supe pechenje v forme zverjushek", №1, Піцер)

Тэматыка неафіцыйных выданняў - таксама рэч эксклюзіўная. Гэта ў рэспубліканскай газэце будучь распавядаць пра канцэрт у Ля Скала ў гонар пасяўной і абмываць касткі знакамітасцям. Героі самвыдату - такія ж звычайныя нефармалы, як і самі выдаўцы. Замест падзеяў сусветнага маштабу тут абмяркоўваецца, хто набухаўся на мінулым канцэрце ў клубе вёскі Пупкаўшчына, гітарыст якой тамтэйшай каманды лажануўся і г.д. "Вялікія" газэты на карэспандэнцыі падобнага кшталту адказваюць: "Ну каму гэта цікава?" Аказваецца, цікава.

"Здрасьці! Вось, раблю новы зін выключна ад сябе і для сябе. Так, я - эгаіст, і ня бачу ў гэтым НІЧОГА кепскага. Для сябе. А для астатніх? А няхай самі глядзяць, можа, чаго пабачаць..."
(diy.ego-zine "Говорящий троллейбус", №1, 2001)

Часам выдаўцы зьмяшчаюць у сваіх часопісах свае ж асабістыя дзёньнікі, назіраньні і развагі. І гэта таксама цікава. (А то ж не! Проста чужыя дзёньнікі ў нас чытаць неяк не прынята. Хіба што Кабэйнава).

Як сказаў адзін з самвыдатаўцаў, Green, "я ня бачыў нецікавых зінаў" (хаця гэта ўжо, вядома, справа густу). Атрымліваецца так, што той, хто займаецца самвыдатам, ня проста стварае выданьне, альтэрнатыўнае афіцыйным, а кідае выклік грамадзкай машыне: вось я такі, а вы - як сабе хочаце.

самвыдат як КЛЮБ ЗНАЁМСТВАЎ

Найчасцей яшчэ адна мэта самастойных выдаўцоў - знайсці аднадумцаў, пашырыць кола знаёмстваў. Вакол кожнага выданьня, калі яно існуе даволі доўга, утвараецца згуртаваньне выдаўцоў, аўтараў, чытачоў. Гэтыя тусовкі спрабуюць усталёўваць і падтрымліваць кантакты з "калегамі". У Беларусі ўжо рабілісь спробы аб'яднаць самвыдатчыкаў. Адна зь іх, даволі ўдалая, была зьдзейсьненая ў лютым 2002 г. у Гародні па ініцыятыве КДС "Разам". Прыехалі туды, натуральна, ня ўсе беларускія самвыдатчыкі, але геаграфія прадстаўленых там выданняў уражае. У сьпісе прысутных, дарэчы, апынуліся ня толькі гарады, але й вёскі (часопіс "Паника в селе", прыкладам, робяць у в. Ламавічы Гомельскай вобл.). Наведалі Гародню і госьці зь Піцера. Выданьні таксама былі вельмі розныя - ад музычных фанзінаў да грамадзка-палітычных газэтаў. З усяго гэтага запарку вылучаліся "самыя-самыя": самым тоўстым самвыданьнем быў панкаўскі зін "За*бок" - у ім каля сотні старонак; рабіць і памнажаць такое выданьне даволі цяжка, але ў гэтым і ўся чароўнасць прадпрыемства. Самыя буйнаакладныя выданьні - "б корпус", "паважная газэта для паважных студэнтаў" (больш за 100 асобнікаў), і газэты грамадзкіх суполак, якія выходзяць максымальным для самвыдату накладам - 299 асобнікаў. Самае шызоіднае - напэўна, нашыя "Вясковыя могілкі". Самае пэдагагічнае - газэта дзіцячага паэтычнага гуртку "Гном". Да таго ж, у Гародні ствараецца бібліятэка самвыдату; такія выданьні збіраюць некаторыя бібліятэкі і выдавецтвы ў Слоніме і ў Менску.

самвыдат як СПОСАБ САМАВЯІЎЛЕННЯ

Напэўна, самавыяўленьне і ёсьць галоўнай мэтай ці ня ўсіх самвыданьняў. І тут ужо кожны самавыяўляецца на свой лад. Перш за ўсё - з аздабленьнем. Самая распаўсюджаная форма такой творчасьці - стракатыя постмадэрновыя калажы, зробленыя з газэтных фатаздымкаў і надпісаў. Асабліва пастараліся выдаўцы газэты "Бел@чка", якія зьялілі з усяго гэтага цэлую паэму. У часопісе "Говорящий троллейбус" у якасьці аздабленьня выкарыстоўваюцца, вядома ж, тралейбусныя квіткі. "Вясковыя могілкі" любяць зьмяшчаць на сваіх старонках сапраўдныя абвесткі аб продажы помнікаў з кранальнымі заклікамі "На-лётай! Подешевело!" Фонам для матэрыялаў часопіса ўвогуле можа служыць што заўгодна - газэтных тэксты, контурныя мапы, пакрымзныя выразкі з порначасопісаў... Здраеца, выдаўцы няблага малююць - эфэкт атрымліваецца натхняльны. Нам, напрыклад, вельмі даспадобы мастацкае аздабленьне "Мухабойкі" (№1, красавік 2002 г.) і адзінкавага праекту "Marabaka". Што тычыцца тэкстаў... Тут самае месца разгарнуцца выданьням зь літаратурнай скіраванасьцю. Пра іх наагул трэба весць асобную гаворку - надта ўжо шмат іх, і ўсе такія розныя. Бываюць цалкам літаратурныя - яны належаць або якому-небудзь згуртаваньню, або прыватным асобам. Першыя часцей за ўсё маюць схільнасьць да ператварэньня ў "афіцыйныя". "Асабістыя" - цалкам у руках сваіх выдаўцоў (часам і аўтараў адначасова). Найстарэйшае з гэтых выданняў у Беларусі - віцебскі "Идиот" (выходзіць з 80-х, зараз выглядае вельмі паважна), літаратурна-мастацкім спачатку быў часопіс "Выгребная яма" (выходзіць з 1994 г.). Сёньня, каб пералічыць назвы ўсіх нефармальных "літвыданьняў", будзе мала пальцаў абедзвюх рук: газэта "Look Ahead" (Слонім), часопісы "Своя сторона" (Сьветлагорск), менскія "Хню", "Вясковыя могілкі", "Мухабойка", "Буль-Сток", напаяакадэмічнае "Слово и культура"... Пераважна літаратурныя менскі зін "Вредина", гомельская газэта "Аksamitny jax". Ня кажучы ўжо пра аднаразовыя праекты, пра літ-старонкі некаторых музычных зінаў (напрыклад, сьветлагорскія "Trumheim", "Падёж скота", гарадзенскі панкаўскі "Дезертир" і г.д.). Часам увесь часопіс - гэта адзін літаратурны твор, ды яшчэ і з працагам. Пры вялікім жаданні надрукавацца ў самвыдаце можа кожны, варта толькі дамовіцца з выдаўцом. У "Look Ahead", напрыклад, дастаткова даслаць пэўным чынам аформлены творы - і яны будуць ня тое што надрукаваныя, але і абмеркаваныя на сходзе ЛТМА "Рунь" і, пры наяўнасці капэртаў, дасланыя назад разам з рэцэнзіяй. Творы ж у самвыдаце друкуюцца (або пішуцца ад рукі) самай розняй. Ад лірыкі прыбіральняў да ўзнісклых прызнаньняў у любові да бацькаўшчыны. Зь ненарматыўнай лексыкай і безь яе. Ад хоку да раману.

Адсутнасць цензуры часам нават шкодзіць: побач могуць апынуцца занадта нераўнацэнныя творы - гэтак і аўтара пакрыўдзіць нядоўга. Асабліва калі шэдэўр зьмяшчаецца з усімі памылкамі...

**Я мову маю зберагу назаўсёды,
Ту мову дзядоў, дзеля мовы дзяцей.
Заўсёды хай жывуць беларускія словы,
Ад гэтай мова мая багацей.**
(Скандал, "Look Ahead", №4'2002)

Сапраўды, хай жывуць. Калі здолеюць. Можна, натуральна адбор - ня самы горшы шлях разьвіцця літаратуры.

самвыдат як ІНТЭРНЭТ

Прастора сучаснага самвыдату вельмі нагадвае інтэрнэт. Там таксама няма цензуры, павесіць свае творы на які-небудзь літаратурны сайт можа хто заўгодна, дый музычныя сайты маюць шмат агульнага з фанзінамі. Хіба што кампутар ёсьць ня ў кожнага беларуса, а папяровае выданьне даступнае для ўсіх. Асаблівае замілаваньне выклікае наяўнасьць у самвыданьнях "гіпэрспасылак". Тут часта зьмяшчаюцца рэцэнзіі на іншыя выданьні - вядома, з кантактнымі адрасамі, тэлефонамі, і-мэйламі і да т.п. Напішы - і атрымаеш яшчэ адзін зін. Гэтак жа, як націсьнеш мышкай на спасылку - і патрапіш на іншы сайт.

ня толькі НА ПАПЕРЫ

Той, хто думае, што самвыдат можна толькі чытаць, жорстка памыляецца. Яшчэ яго можна слухаць. У наш час самаробныя музычныя запісы - зьява звычайная. Распаўсюджаюцца яны часта разам з музычнымі зінамі падобнага кірунку, а некаторыя запісы зьяўляюцца гукавым дадаткам да іх (напрыклад, зборка экспэрымэнтальнай музыкі "Toiletpaper Swift" знаходзіцца ў прамым сваяцтве зь зінам "Выгребная яма"). Пра эстэтычную блізкасьць папяровага і музычнага самвыдату сьведчыць і аздабленьне ўкладываў да гэтых касэтаў. Яны падобныя да старонак фанзінаў, а часам нават выглядаюць як самастойныя газэткі са сваімі мастацкімі тэкстамі і малюнкамі, якія ўтвараюць адно цэлае з музычным запісам.

***

"Ок, - скажа чытач, - і дзе ж усё гэтыя газэты, касэты, часопісы? Чаму іх няма ў кнігарнях, шапіках Белсаюздруку?" А таму, што самвыдат - справа ўсё ж такі падпольная, і каб знайсці яго, давядзецца трошкі пашукаць. Знойдзеца ён дакладна: акрамя саміх выдаўцоў, якія не хаваюць сваіх адрасоў ад ахвочых набыць іхныя "вырабы", ёсьць спэцыяльныя кропкі (так званыя distro), празь якія тыражуюцца і распаўсюджаюцца самвыдат; часам можна набыць усё гэта і на панкаўскіх канцэртах, і нават... на катэдрах ВНУ. Карацей, трэба ведаць месцы. Можна і самому штосьці такое зрабіць. Гэтая думка апошнім часам наведвае шмат галоўаў: самвыданьні працягваюць зьяўляцца і робяцца да нечаканасьці разнастайнымі. Яшчэ трохі - і яны створаць адчувальную канкурэнцыю афіцыйнаму друку. Але наўрад ці зоймуць яго месца. У самвыдату - іншая філязофія.

тэкст: D&A

Пагадзіцесья, нашае стаўленьне да кінапрадукту не ў апошнюю чаргу залежыць ад наяўнасьці ў яго доўгага сьпісу ўзнагародаў ці хаця б ад самога факту яго ўдзелу ў розных кінафэстах. Гэтую слабасьць на ўсе 100 эксплюатуе кінаасьветнік нашай краіны УП "Кінавідэапракат", актыўна нашпігоўваючы фляеры чарговых паказаў "фармату 4х4" доўгім пералічэньнем "засьветаў" прэзэнтаванай стужкі на ўсіх магчымых фэстах. Каб табе было лягчэй разабрацца, паспрабуем даць кароткі агляд самых прэтэнцыёзных кінамерапрыемстваў сьвету.

Тэарэтычна колькасьць фэстаў абмяжоўваецца колькасьцю месцаў іх правядзеньня. Кіношны Top5 паводле Сусьветнай асацыяцыі кінапрадусараў на дадзены момант выглядае так: Кан – Бэрлін – Таронта – Вэнэцыя – Манрэаль.

1 | КАНСКИ КІНАФЭСТ

Лазурны бераг, Кан. Сярэдзіна траўня. "Чэмпіянат сьвету па кіно", прызнаны галоўным фэстам у кінасьвеце.
Узрост. Старт быў запланаваны на верасень 1939, але Другая Сусьветная зблытала аматарам кіно ўсе пляны, таму гісторыя Канскага кінафэсту вядзецца ад верасьня 1946-га.
Што глядзім. Фільмы прымаюцца па прынцыпе "нідзе і ніяк": нідзе не дэманстраваліся, ні ў якіх фэстах ня ўдзельнічалі, былі зьнятыя на працягу 12 месяцаў "да таго як". У конкурснай праграме бяруць удзел як поўна-, так і кароткамэтражныя мастацкія стужкі.
Што даюць. "Залатая Пальмавая Галіна" - за лепшы фільм, "Залатая камэра" - за лепшы дэбют. За асаблівыя дасягненьні можна атрымаць Гран-пры журы, спэцыяльныя прэміі, прызы за рэжысуру, акторскую ці апэратарскую працу.
Па сутнасьці. Напачатку Кан быў вядомы як "кірмаш фанабэрства" і лічыўся самым буржуазным месцам у сьвеце. Але зь цягам часу французы ператварылі гэны evenement у радыкальны кінапрагляд, які адорвае ўзнагародамі самых культурных і наватарскіх рэжысэраў. Ужо дасталоса Содэбэргу, Лінчу, Тарантыну, Кустурыцу... У фэстывалю ёсьць цікавая традыцыя: уручаць "Пальмавую галіну пальмавых галінаў" тым вялікім майстрам кінамастацтва, якія ці то не захацелі, ці то праяцелі ў свой час міма галоўнага прызу. Адным з такіх у мінулым годзе стаў Вудзі Ален. Выбітны амэрыканскі камэдыёграф заявіў, што ў французаў ёсьць пра яго два памылковыя ўяўленьні: "Першае - што я інтэлектуал. Гэта таму, што я нашу акулёры. Другое - што я вялікі майстар сваёй справы. Гэта з-за таго, што мае фільмы не зьяўляюцца касавымі. І першае, і другое - няпраўда".

2 | БЭРЛІНАЛЕ

Нямеччына, Бэрлін. Люты.
Узрост. Фэстываль сярэдніх гадкоў. Ладзіцца з 1951-га. Прадстаўнікі братэрскіх савецкіх рэспублік з-за спэцыфікі сваіх палітычных меркаваньняў ня ўдзельнічалі ў конкурсе ажно да 1974 году.
Што глядзім. Гл. "Канскі фэст" + нямецкія субтытры.
Што даюць. Фаўна сярэдняй паласы: "Залаты Мядзьведзь", "Срэбны Мядзьведзь", "Бронзавы Мядзьведзь", а таксама спэцпрызы і ўзнагароды за рэжысуру ды акторскую працу. Акрамя гэтага - бонус з чалавечым тварам "Блакітны Анёл" (названы ў памяць Марлен Дытрых) за лепшы эўрапейскі фільм і асобнае медзьведзьянэ "Тэдзі" (відавочна, Плюшук), што ўручаецца асобным журы за дасягненьні ў прадукаваньні фільмаў пра геяў і лесьбі.
Па сутнасьці. У Бэрлінале два твары. Першы - для правільнай большасьці. Непасрэдная мэта - зрабіць прамоцыю фільмам жанру "сур'ёзная драма з прагрэсіўным сацыяльным гучаньнем". Для ўдзелу ў праграме адбіраюцца ў асноўным фільмы, якія на дадзены момант "у кантэксьце". Узнагароды таксама знаходзяць сваіх герояў - каму "Мядзьведзь" абломіцца за плённую шматгадовую працу, каму за паліткарэктнасьць. Другі ж твар - маргінальны і, як вынік, для меншасьцяў (усіх колераў - ад палітычных да сэксуальных). Маргіналы пляжаць нэрвовыя клеткі чэсных людзей з 1971 году, калі Бэрлінале атрымаў свой "фэст у фэсьце" - "Форум маладога кіно" з уласнай дырэкцыяй і традыцыямі. Аснову паказу складаюць авангардныя і некамэрцыйныя стужкі. Да маладых сяброў таварышы са стажам ставяцца з рэўнасьцю і заўсёднай прагай падакціць.

3 | ТАРОНЦКІ КІНАФОРУМ

Канада, Таронта. Верасень.
Узрост. Фэст параўнальна малады - першы паказ адбыўся ў 1976 годзе.
Што глядзім. Лепшае, што было зроблена ў сьвеце за апошні год. Прычым у кожным фільме абавязкова ёсьць нешта своеасаблівае, чаго раней у кіно заўважана не было. Таму ты проста ня маеш права прапусьціць ТКФ.
Што даюць. Анічога не даюць! Фэст у Таронта - адзінае няконкурснае мерапрыемства ў Big5. Ну, хіба толькі абойма неафіцыйных узнагародаў ад грамадзкіх арганізацыяў і прызы глядацкіх ды журналісцкіх сымпатыяў.
Па сутнасьці. Пачыналася ўсё даволі сыціпла. Аматыры сабралі з сусьветных кінапраглядаў самыя нашумелыя стужкі, якія і былі прапанаваныя канадэйскім сінэфілам пад соўсам "фэстывалю фэстываляў". Спачатку памкненьні арганізатараў абмяжоўваліся жаданьнем паказаць амэрыканцам добрае кіно, якое да іх не даходзіць (у сэнсе - не трапляе ў шырокі пракат). Пазьней арганізатары нечакана знайшлі сваю дзелавую нішу - "мы - вам, вы - нам". Эўрапейцы фарсуюць амэрыканскую мяжу, амэрыканцы ж прасоўваюць на сусьветны рынак так званыя art-house hits. У 1999 годзе чытачы "Los Angeles Times" прызналі таронцкі фэст нумарам 1 у сьвеце. Лічыцца, што тут нашмат больш зручна і карысна ладзіць сусьветныя прэм'еры. Менавіта канадэйцам можна сказаць thanks і merci за адкрыцьцё для сінэфілскай супольнасьці Пэдра Альмадавара, Кшыштафа Кесьлеўскага, Акі Каўрысьмякі і інш. Маладая шматэтнічная публіка, суцэльная анархія, "Midnight Madness" ("абязбашаная" праграма, дзе прэзэнтуюцца фільмы "з закідонамі"), вялікая колькасьць спэцыфічных праектаў - ад скандынаўскіх і афрыканскіх стужак да расповедаў Ж.-Л. Гадара пра самы ўплывовы фільм у яго кар'еры. Буйнамаштабны, шматамбіцыйны і звышкарысны ва ўсіх адносінах фэст у Таронта ня першы год псуе маліну снобскаму Кану.

4 | МІЖНАРОДНЫ КІНАФЭСТ У МАНРЭАЛІ

Канада, Манрэаль. Канец жніўня - пачатак верасьня.
Узрост. Хто пытаецца ў манэрнай дамы, колькі ёй год?
Што глядзім. Па традыцыі ў Манрэалі аддаюць перавагу элітнай кінапрадукцыі, крыва паглядаюць на Злучаныя Штаты ды імкнуцца максымальна скараціць колькасьць фільмаў паўднёвага суседа. Высакародная адмазка - у мэтах падтрымаць баянс "амэрыканскага" ды "неамэрыканскага" на кантынэнце.
Што даюць. Пераможца атрымлівае прыз са сыціплым назовам "Гран-пры Амэрыкі". Патас цалкам адпавядае сытуацыі. Тлумачэньні - ніжэй.
Па сутнасьці. Яшчэ зусім нядаўна, гадоў гэтак 7 таму, фэст у Манрэалі лічыўся найлепшым сярод заакіянскіх. Прынамсі, выбітным сярод элітных. Дый харызматычная асоба прэзыдэнта фэсту - масьё Лозіка - дадавала імпрэзе эксцэнтрычнасьці й фанатызму. Сёньня вар'ят-кінафіл, які адчайна абараняе сваё дзіцятка ад нападаў Wild Americans, адначасова ўвасабляе і сілу, і слабасьць Манрэалю. Справа ня ў тым, што Галівуд і "іжа зь імі" перамаглі "эўрапейскасьць па-канадэйску". Проста старамодны Манрэаль не вытрымлівае канкурэнцыі нават у сваім лягеры: яго на поўнай хуткасьці абыйшоў Таронта, а потым і Вэнэцыя, дзе (о, што за дзіўнае супадзеньне!) прагляды пачынаюцца празь пяць-шэсьць дзён пасля Манрэалю. Гледачы апынаюцца ў сытуацыі выбару: ці Манрэаль, што цікава, ці Вэнэцыя, што знакава. Яшчэ нядаўна акулы фільммэйкінгу думалі, што абраць. Цяпер не вагаюцца. А Манрэалю застаецца азіяцкае ды эўрапейскае кінамастацтва, непарушныя - а ніхто ня рухае! - традыцыі ды моцныя рукі Сэржа Лозіка.

5 | ВЭНЭЦЫЯНСКІ КІНАФЭСТ

Італія, выспа Ліда. Пачатак верасьня.
Узрост. Адзін з самых "барадатых" фэстаў Эўропы - першы прагляд адбыўся напачатку верасьня 1932 году.
Што глядзім. Зразумела, самае новае, поўнамэтражнае, эксклюзіўнае, "не засьвечанае" па-за межамі краіны-вытворцы і на іншых кінатусэ.
Што даюць. Лепшы фільм фэсту атрымлівае "Залатога Льва". Таксама прысуджаецца "Срэбны Леў" і шэраг спэцыяльных узнагародаў за лепшыя рэжысэрскія ды акторскія працы. Раней усе астатнія ўдзельнікі групы заставаліся з носам, але ў 1987 годзе знайшлася ўзнагарода і для іх - "Залатая Азэла".
Па сутнасьці. Неверагодна прыгожы горад, напоўнены мітамі й паданьнямі часоў Адраджэньня. Але не спадзявайся, кінафэст адгароджаны ад Вэнэцыі зьнай колькасьцю кубамэтраў вады і мае мала агульнага з вэнэцыянскімі мітамі. Ліда - амаль вёска, дзе ўначы ліхтары сьвецяць праз адзін і сам чорт галаву зьверне. Раней галоўнай фішкай Вэнэцыі было млоснае "ах!" перад высокім мастацтвам і грэблівае "фі!" у бок камэрцыялізаваных Канаў. Два гэтыя "чырваналесьвічныя" знаходзіліся ў стане пэрманэнтных ваенных дзеяньняў. Гадкоў гэтак празь 50 Каны перамаглі. Італьянцы павярнулі свае чарнявыя тварыкі да Галівуду - на галоўнай праграме "Вэнэцыянскія ночы" часам не прадыхнуць ад апошніх галівудзкіх гітоў. Добразычліўцы абвешчаюць кожны чарговы фэст "пераходным", намякаючы, што час ужо выносіць цела. Тым ня менш заморскія зоркі адчуваюць сябе ў Вэнэцыі бадай што лепей, чым дома. Таму, у адрозьненьні ад большасьці фэстаў, куды за шчыры дзякуй іх не зацягнеш, прыяжджаюць патусавацца ў Ліда добраахвотна. Фанаты не назаляюць, успышкі ня сьлепаць, і сустрэць у закутку гатэлю Excelsior якога-небудзь Тарантыну з цыгаркай у зубах - не праблема. Песня!

п'яць дзесят трэці БЭРЛІНАЛЕ

тэкст: Каця Іваноўская

АДЗІНАЦЦАЦІ ДЗЁН У
ЛЮТЫМ ХАПІЛА
БЭРЛІНЦАМ, КАБ
ЗАБЫЦЦА НА ЎЖО
ЗВЫКЛАЕ, АЛЕ АД ТАГО
НЯ МЕНШ
ПАРАДАКСАЛЬНАЕ
КІДАНЬНЕ Ў СРОДКАХ
МАСАВАЙ ІНФАРМАЦЫІ
АД ПАВЕДАМЛЕННЯЎ
ПРА МІЛЬЁННЫЯ ПАЗЫКІ
ГОРАДУ І, УЛАСНА, ЯГО
БАНКРУЦТВА ДА
ПЛЯНАЎ НОВЫХ
АРХІТЭКТУРНЫХ
МЭГАПРАЕКТАЎ, ШТО
МУСЯЦЬ ПАДМАЦАВАЦЬ
ІМІДЖ БЭРЛІНУ ЯК
АДНОЙ З САМЫХ
ЗНАЧНЫХ СУСЬВЕТНЫХ
СТАЛІЦАЎ. МАСТАЦТВА
ЯКІ ЎЖО РАЗ АКАЗАЛАСЯ
МАЦНЕЙШЫМ ЗА
МАТЭРЫЮ.

У пошуках гарадзкіх топ-тэмаў гляджу Berliner Morgenpost ад 8.02.: стандартна ма- ларадасныя перадавіцы (па іх мерках, па на- шых - усё люкс-лямант!) забіваюцца "Зьяньнем зорак" зь велізарнымі фота ўсьмешак Кэвіна Спэйсі, Лаўры Ліней і Алена Паркера, што прадставілі на "Бэрлінале" свой фільм "Жыццё Дэвіда Гэйла" (The Life of David Gale).
Далей робіцца проста млосна ад імянаў галівудскіх stars. Прыезд кожнай зь іх у іншы час нават для вялікай эўрапейскай сталіцы быў бы падзеяй, вартай асобнай увагі прэсы. Але зараз зорак пхаюць у аднастайныя радкі: Майкл Дуглас "суправаджае" жонку Катарыну Зэта-Джоўнз, якая разам з Рычар- дам Гірам прадстаўляе "Чыкага"; Джордж Клуні паказвае ажно два фільмы - "Салярыс" ("Solaris" - рэмэйк Стывена Содэбэрга на "Са- лярыс" Таркоўскага) і "Споведзь небяспеч- нага розуму" ("Confessions of a Dangerous Mind")... Мартын Скарсэзэ... Мэрыл Стрып... Нікалас Кэйдж... Ніколь Кідман... Дастын Хофман...
Сьпіс можна было б працягваць, але бляск "Бэрлінале" лепей пацвярджае назіраньне: некаторыя зоркі (да прыкладу, той самы Спэйсі) былі заўважаныя на фэсьце з фопцікам у руках! Можна ўявіць сабе Кэвіна, які дома дае справаздачу па паездцы ў ФРГ: "Гэта во Бэрлін, тут я на Фрыдрых- штрэсэ, а тут я з Кідман".

ФІЛАЗОФІЯ
Як там у Шылера, "...хай заля - пышнасьць, бляск акрас, ня бачце, вочы, іх, ня час..."
Увесь шык абуджае прыкрае пачуцьцё, што праз галівудызацыю на другім, а то і на трэцім пляне застаецца інтэлектуальнае кіно, якое традыцыйна мацавала ідэалыгічны ба- гаж знаных эўрапейскіх кінафэстаў.
Хаця пытаньне суднасьці і супрацьстаянь- ня "камэрцыі і творчасьці" так даўно і доўга дыскутуецца, 53-ці "Бэрлінале" - хутчэй ад- люстраваньне гэтай амаль філзафскай праблемы. Пераможца Патрыс Шэро ў ад- ным зь інтэрвію не наважыўся спрагназа- ваць, як доўга праблема будзе актуальнай, але дыягназ фактычна прагучаў: "Мова эўрапейскага кіно робіцца мёртвай, як лацінская ці грэцкая. Усё большая коль- касьць людзей разумее толькі мову амэ- рыканскіх фільмаў".
І гэта кажа масьё "Ідэя эўрапейскага кіно"!

ЭКАНОМІЯ І ЛІЧБЫ
"Пасаджаны на дыету" фэстываль стаў у па- раўнаньні зь мінулымі гадамі на адзін дзень і 80 фільмаў карацейшы. Простаму глядачу заўважыць статыстычны зьмены цяжка, бо так ці інакш цягам "Бэрлінале" адбылося 630 сэансаў у самых прэстыжных кінатэатрах Бэрліну. Ня цяжка падлічыць, што на кожны дзень прыпадае ў сярэднім 60 сэансаў! І для даведкі: на фэсьце быў прадстаўлены 221 поўнамэтражны фільм і 11 праграмаў-сэан- саў кароткамэтражных стужак. Зь іх у

афіцыйнай праграме 22 фільмы ў спа- борніцтве за "Залатога Мядзьведзя".
Спэцыфіку сьлётнага "Бэрлінале" вызна- чылі гала-праграмы ў гонар стагодзьдзя з дня нараджэньня японскага рэжысэра Ясудзіро Одзу і ў гонар Ануэ Эмэ (фран- цуская акторка, вядомая па "В 1/2" Ф.Фэліні і "Мужчына і жанчына" К.Лелю- ша, была адзначаная "Залатым Мядзь- ведзем" за ўнёсак у кінамастацтва).
У разьдзелах "Форум" і "Панарама" было прадстаўленае новае кіно з усяго сьвету, і тут трэба адзначыць посьпех і шпаркае прасоўваньне ўсходне-эўрапейскага і паўднёва-азіяцкага кіно. Асобна пра- ходзіў конкурс кароткамэтражных сту- жак, які прыцягнуў вялікую ўвагу публікі.

ЯК ЭКСПЭРТЫ
Колькасьць і разнастайнасьць яшчэ больш абвастрылі праблему выбару. Па- дыход да яе рашэньня таксама нельга на- зваць адназначным. Таму у якасьці экс- курсаводаў па праграме прапануем вам людзей, не абцяжараных набыццём квітку (тыя, дарэчы, каштавалі даражэй, чым на стандартныя, нефэстывальныя па- казы: 7, 11 ці 16 эўра - у залежнасьці ад ча- су, месца і прэстыжнасьці сэансу - замест звыклых 5-7, і пастаянна заканчваліся пе- рад носам).

Віда Янускайтэ (пазаштатны карэс- пандэнт Radio Liberty ў Бэрліне) не ад- казвала ні па хатнім, ні па мабільным. Су- стрэчы адбываліся адно падчас кароткіх перабежак з аднаго кінатэатру ў іншы. Усё, што Віда пасьпявала паведаміць: "Ты бачыла гэты фільм? Паглядзі! (І так амаль што пра кожны!) А я мушу зараз хутчэй" (абанэнт выходзіў з зоны "пакрыцьця" майго кругагляду).

Кляўс Рэфле (нямецкі дакумэнталіст): "Ня быў я ні на адным фільме ні сьлёта, ні летась. Гады тры таму вельмі хацёў па- глядзець на Мілаша Формана, вось тады і быў. А так трэба кожны дзень з раніцы, гадзінаў у дзесьці, заказваць квітку (на конкурсныя фільмы замовы трэба рабіць нават акрэдытаваным журналістам і кіношнікам. Але ж квітку для іх усё адно бясплатныя! - К.І.). Так рана я падняцца не магу, бо ўвечары ўвесь час нейкія імпрэзы ці вечарыны."

Вераніка Круглова і Махно ("Крыві"), якія зрабілі сабе чарговую бэрлінскую ка- мандыроўку (у тым ліку дзеля наведвань- ня "Бэрлінале"), вырашылі менш хадзіць на фільмы афіцыйнай праграмы і зася- родзіліся на маладым кіно, у прыват- насьці, на конкурсе кароткамэтражных фільмаў. І правільна: стужкі афіцыйнага спаборніцтва рана ці позна дведучь нават да Менску. Іх жа фаварыты - уся прагра- ма кароткамэтражак - наўрад ці. Што да "афіцыйнай" праграмы, то вярта пашу- каць.

АМАЛЬ НЕЧАКАНАСЬЦІ

"У гэтым сьвеце" ангельца Майкла Ўінтэрботамы, фільм пра лесы аўганскіх уцекачоў, узяў "Залатога Мядзьведзя". Такім быў канчатковы вэрдыкт журы. Нечаканы: Ўінтэрбо- там выглядаў яўным сярэднячком на фоне астатніх, ды і крытыкі ў сваіх папярэдніх камэнтарах не на- важваліся выступаць за паветныя "сікс поінт зіроў" - толькі "добра" і "так сабе". Тым ня менш журы на чале з канадзкім рэжысэрам Атомам Эгаянам вырашыла так, а не інакш, пакінуўшы за бортам ня горшага славецца з такімі ж эмігрантамі.

Што да Гран-пры, дык ён ад- правіўся да аднаго з фаварытаў - "кніжнага" фільму "Адаптацыя". Стваральнікі "Быць Джоном Мал- кавічам" рэжысэры Спайк Джонс і Чарлі Каупфман зьнялі гісторыю пра самога Чарлі, які піша сцэнар па кнізе пра паляўнічага на арахідзі. Усе былі ўпэўненыя: Нікалас Кэйдж, які сыграў Чарлі і ягонага брата До- нальда, атрымае ўзнагароду як мінімум за маральныя і фізычныя перажываньні падчас здымкаў - але дзе ж там... "Лепшым" стаў Сэм Рокуэл, які сыграў у рэжысэрскім дэбюце Клуні "Споведзь небяспеч- нага розуму". Галоўны герой, містэр Барыс, рэальны чалавек, вядомы ў Амэрыцы аўтар тэлешоў, па ўлас- ным прызнаньні, меў яшчэ колькі падпрацовак - агент ЦРУ і наёмны забойца. Ідэальны сцэнар выма- лёўваецца сам па сабе.

Самым заўважным эўрапейскім пе- раможцам стаў Патрыс Шэро, які прадставіў варажбіцкую "Ягоны брат". Ніхто і марыць ня марыў, што стваральнік "Інтыму", пазамінулага трохразовага пераможцы, атрымае "Мядзьведзя" зноў. Шэро ў шматлікіх інтэрвію неаднаразова паўтараў: "У мяне няма ніякіх шан- цаў". Хаця тут можна было спра- чацца з жывым клясыкам: масьё "Ідэя эўрапейскага кіно" ніколі не хаваў, што яму ня ўсё адно, ці атры- мае ён прыз на "Бэрлінале". "У мяне была дзіцячая рана, адчувальнае, што цягам 20 год мяне не прыма- юць у кінасьвеце. І раптам ака- залася, што прымаюць!"

"Ягоны брат" да геніяльнасьці просты: жыцьцё і сьмерць, два браты, сіла і слабасьць чалавека, рэальнасьць і нерэальнасьць. "Я спрабую зразумець рэчаіснасьць, - расказвае Шэро ў інтэрвію BBC. - Мне цікава, як хвароба можа зьмяніць жыцьцё чалавека, яго ад- носіны зь іншымі людзьмі, усе яго пачуцьці. Ня ў кожнага хапае сілаў змагацца з хваробай. Вядома ж, калі вы змагаецеся, то больш жы- вяце, і, мажліва, нават будзеце зда- ровымі, але ў маім фільме вядзецца пра тое, як малады чалавек, яр- кая асоба, робіць для сябе нечака- нае адкрыцьцё - у яго няма такой сілы. Ён адкрывае для сябе сьвет уласнай слабасьці і пасыўнасьці. Жаліва.

Калі мы здымалі фільм, я пытаў у самога сябе: як бы ты адраагаваў на падобную сытуацыю, што б рабіў на месцы хворага, ці хапіла б сілаў для барацьбы? Адказу не было".

Беларусь - нармальная (адносна, вядома ж, але ўсё ж такі) дзяржава з адпаведнымі атрибутамі: ёсць у нас багатыя і жабракі, бізнэсмэны і прастытуткі, сьвятыя і грэшнікі, панкі і гіпі, байкеры і клябэры, скінхэды і хіп-хопэры ды яшчэ шмат іншых. Толькі беларускіх модаў не было, няма і, баюся, яшчэ доўга ня будзе.

Чаму?

Слава Бандарэнка

МОДЫ

тыя, якіх у нас не было

Мод - ангельскае слова, скарот ад modern (сучасны)

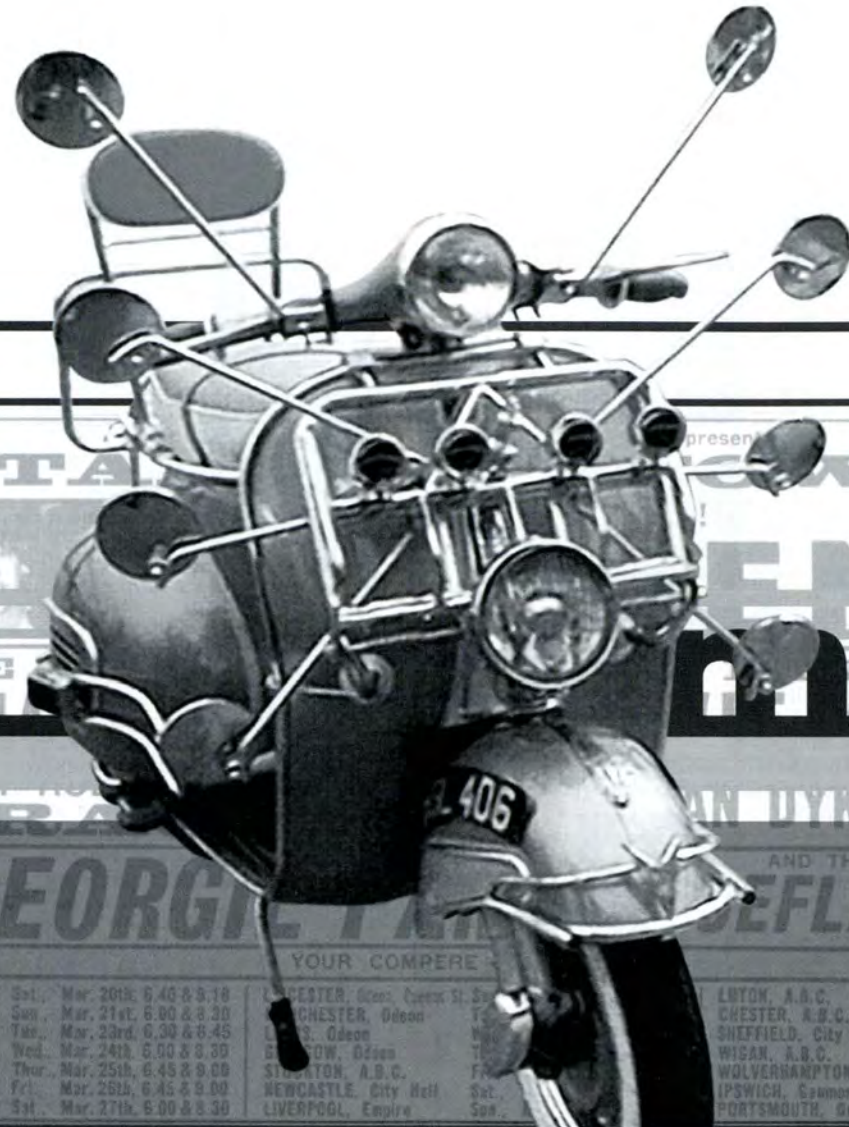
Мод - ангельскае слова, скарот **ад modern (сучасны)**, і да fashion як такой ніякага дачынення ня мае.

Стыль жыцця модаў называецца, адпаведна, мадэрнізм (modernism). Што такое мадэрнізм, папулярна патлумачыў адзін зь яго ідэолягаў, лёнданскі журналіст **Пітэр Мідэн: "Гэта спроба чыстага жыцця ў брудных умовах"**.

...Брытанія напрыканцы **1950-х** гадоў перажывала пасляваенны вытворчы бум: адкрываліся сотні прадпрыемстваў і фірмаў, якім былі патрэбныя маладыя мазгі. Аплачвалася такая праца някепска, прынамсі, юны мэнэджэр з рэкламнай агенцыі без праблемаў мог дазволіць сабе купляць дзіка дарагія амэрыканскія LP, фірмовыя шмоткі ў буціках, мог рэгулярна цягацца па клюбах. Клюбны бізнэс, дарэчы, знаходзіўся ў найпроставай залежнасьці ад росквіту брытанскай эканомікі.

Такія вось 17-20-гадовыя хлопцы і дзяўчыны зь лёнданскіх прадмесьцяў, выхадцы са звычайных мяшчанскіх сем'яў, якія ўдзень парыліся ў душных офісах, увечары пачыналі весьці "чыстае жыццё ў брудных умовах" - і пакрысе ўсьвядомілі сябе як нешта адзінае. Маладзёны і маладухі назвалі свой сьветапогляд мадэрнізмам, а сябе - модамі.

Адбылося гэта ў 1962 годзе. Праз два гады яны сталі нацыянальным фэномэнам.

Модерн

дызайн: vitaminv

hi, lambretta

Такім чынам, пачнем з асаблівасцяў тусоўкі - хто, як, калі.

Група модаў называлася сгев - як зараз каманды хіп-хопэрскіх райтэраў. На чале сгев стаяў Тор Мод - самы стылёвы, на агульную думку, і самы старэйшы па ўзросце - звычайна яму было гадоў 25-27, яго ж называлі Ace the face. Далей ішлі проста Faces, то бок заўсёды розных тусовак, і Numbers - моладзь, якую так называлі за любоў да спартовых кашулеч з нумарамі на сьпінах. Юных 15-16-гадовых модаў, якія толькі ўваходзілі ў тусоўку і былі яе лягічным завяршэньнем, называлі Tickets ці Moddy Boys. (Трэба сказаць, што старыя ставіліся да моладзі досыць фанатэрыста - найвышэйшым шыкам лічылася мець свой уласны стыль (такіх называлі stylists), а моладзь збольшага капіявала старэйшых...)

Ну і нарэшце былі тыя, хто тусаваўся час ад часу ці яшчэ ня вырашыў, мод ён ці не - такіх пагардліва называлі Mids ці Mockers. Як бачыце, справа была закручаная вельмі сур'ёзна.

Ці не галоўным прадметам клопату сапраўднага мода быў яго знешні выгляд. Раскашэліцца на прыстойны прыкід, нагадаем, ён мог проста. Ясна, аблічча модаў вар'іравалася, але быў і такі стандарт, па якім іх можна было вылічыць за мілю.

Па-першае, прычоска. У хлопчыкаў - даволі кароткія валасы, што закрывалі вушы: гэта называлася сгев сит, shag ці French cut; у дзяўчынак - экстрэмальны варыянт стрыжкі 1920-х, які называўся shingle cut, ці slope, - высока падабраныя ззаду валасы.

Па-другое, сам прыкід. У цёплыя поры году моды фарсілі ў тэнісах "Фрэд Пэры", названых у гонар пераможцы 11-га Ёімблдону (1930), джынсах "Левайс", замшавых ботах ці красоўках "Адыдас". Вэльвет і замша ў любым выглядзе віталіся. Ну і канечне кашулькі з нумарамі, купленыя за 7 шылінгаў 6 пэнсаў ва ўнівэрмагу "Вулворт". Калі пачыналіся гідкія лёнданскія дажджы, трэба было нацягваць цёмна-зялёны "парк" - куртку з каптуром, скроеную па ўзоры амэрыканскай вайскавай формы. У адвароты "паркаў" моды звычайна ўшывалі 10-12 рыбалоўных кручкоў. Разьлік прасты: бяруць цябе за лацканы перад бойкай - і прапоруаць сабе далонь.

У такім выглядзе моды хадзілі па Лёндане. Стоп, толькі не хадзілі: ці ня самая галоўная прыкмета пасьядоўніка мадэрнізму - ягоны матаролер, ён жа skutэр. Тут было не да патрыятызму, і маладыя брытанцы абіралі Італію ў якасьці ўзорнай - фантастычныя "Іначэнці-Лямбрэта" і "П'яджа-Вэспа" адцянялі ангельскую стрыманасьць тысячаў модаў; дзякуй богу, для кіраваньня матаролерам кіроўчых правоў не патрабавалася, skutэры "ёлі" мінімум паліва (на галёне можна было праехаць 125 міляў), разганяліся да 70 міляў/г, лёгка паркаваліся і самае галоўнае - ня пэцкалі элігантныя нагавіцы жаклівымі масьлянымі плямамі! Сьпіс фаварытаў шасьцідзесятых узначальвалі "Лямбрэта-SX200" і "Вэспа-GS160" (празь пятнаццаць год моды выбралі сабе "Вэспа-Ралі-180" і "Лямбрэта-GP125/150").

Сапраўдны мод свой матаролер песьціў. "Лямбрэты" любоўна называлі lammy ці lamby, а ўсе матаролеры - scoot, hairdryer ці EX. На шынах модаўскіх skutэраў красаваліся белыя налёпкі, на пярэднім шчытку - брытанскія сьцяжкі. Але галоўным аtryбутам цюнінгу былі храмаваныя люстэркі задняга віду. Летам 1963 у Англіі ўвялі закон, паводле якога на матаролеры магло быць толькі адно такое люстэрка. На наступны ж дзень на вуліцы Лёндану выехалі тысячы модаў на "вэспах" і "лямбрэтах", літаральна завешаных нелегальным аtryбутам. Звычайна колькасьць люстэркаў даходзіла да 6-8, часам - да 12-15.

OLD DAVISON AND ARTHUR HOWES present

LA-MOTOWN

THE FABULOUS!

SUPREMES

THE FANTASTIC

DELLA

AND THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

Моды зараблялі свае нэмалыя фунты і гінэі, а ўвечары зьбіраліся ўсім сгев і рушылі ў "правільныя месцы". Галоўнымі іх базамі былі лёнданскія "The Scene" і "Flamingo", дзе гралі самыя фэйныя The Who, The Kinks, The Small Faces, The Action, The Attack, The Eyes - а ды-джэй круцілі дыскі зь любімай музыкой для ног - амэрыканскі соўл. Там можна было завіснуць на цэлую ноч, і называліся такія руханьні allnighter. Там жа прадавалі любімую модаўскую наркату - амфэгаміны (напрыклад, дурафэт і дэксэдрын, black bomber і French blues адпаведна). Такія наркатыкі можна было скрасьці ў сваіх мамашаў-хатніх гаспадыняў, ласых на ўсялякія антыстрэсавыя пігулкі. Ну а калі не было танцавальнага гумору і не хацелася глядзець любімую "Ready, Steady, Go!" па тэлеку, тады ўся сгев усаджвалася на skutэры і... наперад, насустрач марскому ветру! Тры гадзіны хуткай язды па шашы - і замест душнага Лёндану - Брайтан, Маргет ці Клектан.

Mods vs. рокеpaў

Менавіта яны былі галоўнымі супраціўнікамі модаў. Уявіце сабе клясычнага мода і сёньняшняга байкера - рокеры выглядалі амаль гэтаксама.

Ім наканавана было быць у апазыцыі адзін да аднаго, бо яны былі занадта рознымі. Нашыя героі - толькі на skutэрах, рокеры - толькі на байках. Рокеры звычайна былі старэйшымі за модаў, працавалі ў "простых" месцах (зрэшты, і там плацілі някэпска), апраналіся ў чорную скуру і бухалі ў шматлікіх пабах. Любілі рокеры весялху: разгнацца ўночы, у паганое надвор'е да 100 міляў у гадзіну і пад музыку Элвіса, Эдзі Кокрана, Джына Вінсэнта гнаць па асфальце матухны-Англіі. Моды лічылі рокеpaў тупагалавымі гопнікамі, а тыя першых - афігелімі ад снабізму малалеткамі. Зрэшты, усе яны мелі рацыю. Кожны сваю.

У межах Лёндану барацьба ішла па-джэнтэль-мэнску: моды заходзілі ў пабы, рокеры - у модаўскія кафэшкі, і ўсе заставаліся цэлымі. Зазвычай фронт дзеяньняў у працоўныя дні разгортваўся вакол самага сьвятога: нехта падсыпаў цукар у байкаўскія бэнзабакі, а хтосьці не адмаўляў сабе ў задавальненьні накрэмзаць чым-небудзь вострым "queer" (підар) на шчытку "лямбрэты". Крыўды накупліваліся да ўік-энду, калі можна было сабрацца ў нейкім прадмесьці блізу Лёндану сгев і бандзе рокеpaў, каб палупіцца да крыві.

Дзіўна, што менавіта нашыя героі пачыналі бойку першымі: яны даставалі нажы з выкіднымі лёзамі, маленькія малаткі і з крыкам "We are mods!" кідаліся на барыгаў у скуры. Што самае прыкольнае, поруч з хлопцамі біліся і дзяўчаты!.. Рокеры ў якасьці зброі выкарыстоўвалі жалезныя ланцугі, але іх дамы ў разборкі ня ўмешваліся.

Культмінацыяй такіх бітваў сталі падзеі 17 траўня 1964 г. Тады ў Брайтан зьехалася процьма "байцоў" з абодвух бакоў, але модаў, якія і справакавалі першыя сутычкі, было нашмат болей. Паступова бойка перамяшчалася з пляжу на вуліцы гораду, дзе паліцыя ўзяла "цёпленькімі" каля 50 чалавек. На Вялікдзень таго ж 1964 у Клектане адбылося нешта падобнае - на гэты раз зброяй сталі пляжныя парасонікі, і арыштаваных было амаль у два разы болей. Ангельцы, якія любяць рабіць з усякага гаўна культ, зрабілі гэта і з модамі: па месцах баявой брайтанаўскай славы, што стала прычынай судовага працэсу 1964 году (пра яго пісалі ўсе мясцовыя газэты), існуе адпаведны турмаршрут. А ў буціку "Jump The Gun" вы можаце набыць "байцоўскую" экіпіроўку сярэдзіны 60-х - акурат у такой пралівалі кроў моды.

main

Росквіт модаўскай культуры прыйшоўся на 1966 год, калі мадэрнізм стаў мэйнстрымам - у моды запісвалася апошняя шаўка. Потым рух стаў згасаць. На зьмену модам прыйшлі больш актуальныя гіпі. Праўда, малалетнія моды-"тыкеты" ўсё-ткі далі пачатак яшчэ адной новай зьяве. Напрыканцы 1969 яны пачалі галіць свае галовы, а замест звыклага "Адыдасу" пачалі бахілы "Доктар Мартына" - так зьявіліся скінхэды, якія да сярэдзіны 1970-х ня мелі ніякага дачыненьня ні да нэанацизму, ні да расізму і ад наступных генэрацыяў скіноў аддзялялі сябе ёмістым прыдомкам trad. Мод-адраджэньне адбывалася не аднойчы: у 1978 годзе на лёнданскіх вуліцах зноў зьявіліся "вэспы" і "лямбрэты", асядланыя элігантнымі хлопчыкамі ў пінжачках і сонечных акуларах. Другое пакаленьне модаў групавалася вакол гурта The Jam, але нічога новага: да 1981 мадэрнізм зноў перастаў быць актуальным, саступіўшы месца "новым рамантыкам", "руд бойз", а там і "готыкам". Трэцяе адраджэньне мадэрнізму - гэта 1993 год і брытпопэры. Хоць прыхільнікі "чыстага" мадэрнізму незадаволены бурчаць: гэта, маўляў, ужо эклектыка, ня больш як настальгія па залатых дзяньках 60-х. Тым часам нэа рэгулярна ладзяць зьлёты, skutэрныя трыпы па культавых месцах, дзе, трэба думаць, і праводзяць ідэалігічныя дыскусіі наконт чысьціні сваіх шэрагаў.

самасьць

"Моды - гэта тое самае, што і беларускія савецкія стылягі", - большай лухты і прыдумаць немагчыма. Нашыя былі дзецьмі высокапастаўленых чыноўнікаў, жылі на татавыя грошы і каталіся на машынах. Нікай ідэалёгіяй, ніякімі негалоўнымі запавятамі ад іх і ня пахла. Па сутнасьці, стылягі былі простымі спажывцамі, якія сьлепа капіявалі заходнюю моду свайго часу. Нічога такога ў мадэрнізме не было. Моды самі выпрацавалі ўласную манэру апранацца і паводзіць сябе, самі зараблялі грошы, дый стаялі яны, трэба думаць, у авангардзе брытанскай поп-культуры 60-х. Акрамя таго, не забываймася на мідэнаўскі афарызм: "Мадэрнізм - гэта спроба чыстага жыцьця ў брудных умовах". Звычайныя хлопчыкі і дзяўчынкі, якія вырасьлі на ўсім гатовым у муніцыпальных дамах, раптам пачыналі крывіць насамі, калі ім прапаноўвалі стандартную брытанскую будучыню: служба, кар'ерны рост, уласны дамок з садком, машына, жонка, дзеці. Яны стваралі чысьціню сярод навакольнага броду. І ў іх гэта атрымлівалася.

Мы? Так, няма, але нам гэта патрэбна! Нам патрэбныя такія хлопчыкі і дзяўчынкі, якія больш за ўсё на сьвеце баяцца выпадкаць свае нагавіцы машынным маслам. Яны будуць расьці, абурацца сваімі сумнымі бацькамі і сыходзіць у сваё нестандартнае жыцьцё...

Пакуль беларускіх модаў няма. Ёсьць асобныя піжоны, але якая ідэалёгія іх аб'ядноўвае? Чыстае жыцьцё ў брудзе? Тупыя забаўкі, ад якіх патыхае сама мала кепскім тонам! Ды і расьлі яны зусім не ў звычайных працоўных сям'ях на ўскраінах. Астатнія... Стандартны набор: кар'ерны рост, машына, кватэра, жонка, дзеці - тое, ад чаго любы мод званітаваў бы на месцы. Спадзяюся, ты таксама.

пацалундак

толькі пачатак

Як гучыць старажытная музыка пацалункаў на мовах народаў сьвету – чытайце варыянт беларускіх інтэрпрэтацыяў у выкананьні Тані Сола.

ДА ТАГО

Былі часы, калі пацалунак зьяўляўся зусім ня сымбалам каханьня і прыязнасьці, як мы привыклі. Вусны, як і малочныя залозы, напачатку былі другасным органам мацярынства, і толькі зь цягам часу ператварыліся ў аб'ект эратычнага жаданьня. Яшчэ Darwin, вывучаючы сваіх уяўляючых і іншых перыстых-калматых, прыйшоў да высновы, што пацалунак па сваім паходжаньні - не прыроджаны атрыбут дзіцяці, ён - паўтарэньне акту смактаньня, акту спажываньня малака маткі. Мяркуюць, што пацалунак паступова разьвіўся са старажытнага звычайна карміць дзяцей, як дагэтуль робяць птушкі, - з рота ў рот. Так што спачатку дотык вуснамі да вуснаў быў спосабам перадачы ежы. Пацверджаньне гэтаму знайшлі навукоўцы, якія вывучалі народы, што знаходзяцца на стадыі першабытнага ладу. Вывучыўшы сэксуальнае жыцьцё аўтахтонаў-новазэляндцаў, самалі, эскімосаў і іншых плямёнаў, вучоныя мужы выявілі, што сымбаламі каханьня і сяброўскай прыязнасьці ў першабытных выступалі не пацалункі: можна было панюхаць каханага (як рабілі плямёны, што жылі на высах Чытаганг), прыкласьці нос да шчокаў аднаго і моцна ўцягнуць у сябе паветра (племя чытальтонгаў), залезьці пад коўдру і там церціся насамі, выдаючы пры гэтым нешта кшталту роханьня і ўцягваючы носам паветра (новазэляндцы). Паспрабуйце - далібог, у гэтым нешта ёсьць. Нават у творчасьці старажытных грэкаў Гамэра і Гесіёда адно і тое ж слова выкарыстоўвалася для пазначэньня вуснаў, жаночых грудзей і пацалунку і абазначала любоў маці. Гамэр нікога ня піша пра вусны, грудзі і пацалункі Алены і Брызеіды ў "Іліядзе" ці Пэнэлопы і Каліпса ў "Адысеі", бо не атаясамлівае гэтыя органы і працэсы з эротыкай. У старажытных індыйскіх паэмах "Махабхарата" - "Рамаяна" ніколі ня ўзгадваецца эратычны пацалунак, а толькі пацалунак маці. Цывілізацыя прымусіла чалавека прыкрыць цела, паклапаціцца пра ўласную чысьціню. Жанчына згубіла свой характэрны пах, схавала пад адзеньнем свае палавыя прыкметы. Таму, лічаць некаторыя дасьледчыкі, тыя часткі жаночага цела, якія былі прызначаныя для выяўленьня інстынктаў маткі і якія прыцягвалі зрок і выклікалі жаданьне датыкнуцца ў мужчыны (вусны і грудзі), ператварыліся ў органы яскрава эратычныя. І вось - падзякуй сасьпеўшым для гэтага продкам! - у індыйскіх трактатах пазьнейшага паходжаньня зьяўляюцца апісаньні шматлікіх варыянтаў пацалункаў мужчыны і жанчыны. І пачалося...

ТЭХНІКА

Самыя лепшыя інструкцыі па карыстаньні ўласнымі і партнэрскімі вуснамі былі падрыхтаваныя ўжо згаданымі індыйцамі. Наўрад ці знойдзеш канцэптуальныя адрозьненьні старажытнаіндыйскіх пацалункаў ад тых, гукі якіх чутныя сёньня ў прыцемках кінатэатраў, клюбаў, прыбіральных і пад'ездаў. За мінулыя стагодзьдзі ў чалавека не зьявілася ніякіх дадатковых органаў кшталту шчупальцаў, хабатку ці рыльца, якія можна было б задзейнічаць у цалаваньні. Аказваецца, пацалункі - гэта зьява, якая добра паддаецца клясыфікацыі і сыстэматызацыі. Шэдэўральны з пункту гледжаньня мэтадалёгіі трактат пра каханьне "Галінка пэрсіка" падзяляе ўсе пацалункі (зразумела, апрача пацалунку ў лоб нябожчыка) на дзьве катэгорыі: пацалункі роту і пацалункі цела. У сваю чаргу пацалункі роту дзяляцца па сваім прызначэньні і выкананьні на **НІМТУ** - проста пацалунак, **САМ'ЯНУ** - пацалунак з выкарыстаньнем языка, і **АВАКУМБАНУ** - з дапамогай пальцаў. Хаця **НІМТА** названая пацалункам, ня ўсё так проста. Ініцыятыва пры яе выкананьні звычайна належыць хлопцу: напрыклад, ён можа зрабіць **ХВАЛЮЮЧЫ** пацалунак - пацерціся вуснамі аб вусны каханай. Толькі ня трэба церціся аб каханую так, быццам у цябе ўскочыў герпэс, які бесьперапынна сьвярбіць, бо можна распаліць сяброўку да такой ступені, што яна лясне табе па пысе. Можна наладзіць **барацьбу ротаў** - дзеля гэтага хлопец павінен злучыць свой напалову адкрыты рот з такім жа ротам дзяўчыны, падчас чаго прапануецца ссаць, церці і кусаць адзін аднаго. Відовішча не для слабанэровых, але для неабыхавых... Хлопец можа справакаваць **гульлівы** пацалунак - хваляваць сваю дзяўчыну лёгкам пакусваньнем яе вуснаў. Асабліва заўважае: "лёгкай" і "пакусваньнем", а не адкусваньнем. Дзяўчына, дарэчы, таксама можа праявіць ініцыятыву і падарыць свайму абраньніку **ЦНАТЛІВЫ** пацалунак. Для гэтага ёй абавязкова трэба пачырванець ад сораму і датыкнуцца сьціснутымі вуснамі да вуснаў хлопца.

Рві струны жыцьця і пераходзь да **САМ'ЯНЫ**. Пацалунак з выкарыстаньнем языка - зусім не францускі: усё было прыдуманна і неаднаразова апрабавана нашмат раней за галаў! Абліжы яе вусны - гэта **распаляючы** пацалунак. Увядзі язык у яе рот і круці ім там - падары каханай **МЛЫН**. Дакраніся да яе языка сваім - і зрабі **пацалунак ЯЗЫКОЎ**, датыкніся языком да яе нёба **ВЫТАНЧАНЫМ** пацалункам, сьлізгані

па яе зубах і ўвядзі свой язык за яе шчаку - вось **царскі** пацалунак... А ты, панна, ап'яні яго **ЖАЛЯЧЫМ**: п'яшчотна і саромеючыся смакчы вусны свайго каханага і **раптам** на імгненьне ўцісьні ў яго рот свой язык - адразу адхініся, робячы выгляд, што сама спужалася свайго ненаўмыснага ўчынку...

Што далей? Хм... Пры правільным выкананьні пазначаных вышэй цялесных практыкаваньняў самы час пераходзіць да пацалункаў цела. Вось яны, апрабаваныя часам і мільярдамі закаханых спалучэньні вуснаў і целаў. **Жарсны** пацалунак - ссаньне і адцягваньне цела. Так цалуюць спалучэньне сьцёгнаў, рук, саскі і звод грудзей (вядома, не сваіх). **Ціснучы** пацалунак - ссаньне і прыцісканьне да цела твару. Так цалуюць шчокі, плечы і саскі грудзей. **П'яшчотны** - шморганьне вуснаў па цэле. Так цалуюць сьцёгны і шыю. **Ліжучы** - дотык да цела языком - пацалунак вушэй, носу, броваў... Але ці варта абмяжоўвацца лякальнай геаграфіяй каханага цела?

ПАСЬЛЯ

... На месцы шматкроп'я знаходзіцца апісаньне наступных разьдзелаў трактату, прысьвечаных ужо не пацалункам. Але ж размова па-ранейшаму менавіта пра іх. Мудрыя індыйцы прыводзяць апісаньне пацалункаў, рамантычна названых **пацалункамі заціхаючай жарсьці** - гэта пацалункі пры дапамозе пальцаў. Першы - хлопец сьціскае пальцамі вусны дзяўчыны і такім чынам цалуе іх (**задавальненьне ад пупышкі**). Другі спосаб: хлопец адцягвае ніжнюю губу дзяўчыны і ўводзіць ёй за шчаку язык - гэта **пялёстак**. Трэці варыянт - хлопец разводзіць пальцамі вусны дзяўчыны і цалуе яе ў зубы (**абрываньне пялёсткаў**).

Прачытаўшы гэтыя радкі, не адкідайце часопіс. Пацалунак - не абстрактны канструкт, а жывое яскравае стварэньне сумесных думак, мараў, пачуцьцяў (вуснаў, языкоў, пальцаў). Ён узьнікае на перакрывацьні часу, прасторы і двух асобаў і жыве да таго моманту, пакуль жыве гэтае перакрывацьні. Спалучайце тэорыю з практыкай, практыку з тэорыяй і памятайце, што правілы і схемы існуюць якраз дзеля таго, каб іх парушаць. Можна, вы з каханым чалавекам вынайдзеце новую тэорыю ці ў адзін цудоўны вечар пры сьвятах на падлозе абвергнеце ўсё тое, што склалася задоўга да вас і прымалася як ісьціна. "Жарсны пацалунак зьмешвае правілы", - кажа "Галінка пэрсіка".

атрута

асьцярожней з гэтымі штукамі

Цікавасць чалавецтва да замоваў, зэлак і інш. стымулятараў лібіда – ну там насарогаў рог, вустрыцы – можа быць параўнаная хіба зь першабытным паляўнічым інстынктам. Невынішчальна! Тым болей што выкарыстаньне тых рэчываў ёсьць натуральным варыянтам задавальненьня ўласнага самалюбства ды комплексу ўладара. Насуперак чалавечай натуры – прымусіць і падпарадкаваць сваёй волі. Хто адмовіцца быць свабодным кіраўніком амуравай стралы? У чаканьні вясновых зьменаў гарманальнага балянсу – практыкум па т.зв. афродызіяках.

тэкст: gryzuny

Афродызіякі /гр. Aphrodisiac/ - рэчывы, якія нібыта павінны стымуляваць сэксуальнае жаданьне /Grand Larousse Universel/. Асьцярожнасьць у фармулёўках цалкам зразумелая. Шматлікія з "прываротных" сродкаў у стане адправіць аб'ект пажадлівасьці да праайцоў. МЭНСТРУАЛЬНАЯ КРОУ адвечу лічылася самым моцным сродкам у любоўнай магіі - маўляў, калі ёю намазаць за вухам каханага, пакуль ён

У мінулым годзе ў Рэймсе (Францыя) адбыўся суд над шаснаццацігадовай дзяўчынай, якая з мэтай прычараваць адна-клясьніка падсыпала яму ў кактэйль "нагаворныя зёлкі". Апошнія яна прыгатавала з уласнай мэнуэальнай крыві, сэры ад запа-лак і спаленых лабковых валасоў. Хлопец месяц пралажаў у рэанімацыі з моцным атручаньнем. Недаробленую чараўніцу прысудзілі да 4 месяцаў турмы і штрафу ў 7.000 эўра.

Рэймсе (Францыя) адбыўся суд над шаснаццацігадовай дзяўчынай, якая з мэтай прычараваць адна-клясьніка падсыпала яму ў кактэйль "нагаворныя зёлкі". Апошнія яна прыгатавала з уласнай мэнуэальнай крыві, сэры ад запа-лак і спаленых лабковых валасоў. Хлопец месяц пралажаў у рэанімацыі з моцным атручаньнем. Недаробленую чараўніцу прысудзілі да 4 месяцаў турмы і штрафу ў 7.000 эўра.

Сьпіс небяспечных глупстваў можна працягваць бясконца. Так у павер'ях аб МАНДРАГОРЫ спляліся відавочная выдумка і вельмі адносна праўда. Знакамітая расьліна ўпершыню згадваецца ў Старым Запавеце пад габрэйскай назвай "дудайм". Яе ўласцівасьці былі вядомыя яшчэ Гіпакрату. У Сярэднявеччы мандрагора была асноўным кампанэнтам для прыгатаваньня разнастайных любоўных зэлак. Аднак знайсьці расьліну было вельмі складана. Паводле паданьняў, мандрагора вырасьце толькі там, дзе на зямлю ўпадзе спэрма шыбеніка (у пакаранага расслабляюцца цягліцы, і зь сям'янікоў праліваецца вадкасць). Акрамя таго, лічылася, што карань гэтай расьліны, які нагадвае фігуру чалавека, у момант выкапваньня страшэнна ўскрывае, і шукальнік праз гэта памірае. Таму шукалі мандрагору з дапамогай магічных пасаў і чорнага сабакі (які й паміраў). У наш час мандрагору прывозяць зь Ірану, Судану і Саудаўскай Аравіі (там да сёньня дазволена павешаньні). Кошт аднаго плоду дасягае ў Эўропе 5.000 эўра. Рэчаіснасьць жа больш як праявілася. Расьліна сям'і пасьлёнавых Mandragora Officinarum утрымлівае атрапін і скапалямін - атрутныя алякалоіды, якія выклікаюць узбуджэньне нэрвовай сыстэмы і галюцынацыі. У сучаснай мэдыцыне атрапін выкарыстоўваецца як асноўнае прэпарэватнае пры атручаньні марфіна, а скапалямін уваходзіць у склад прэпаратаў для лячэньня Паркінсона. Адпускаюцца яны выключна па рэцэпце. Так што Мінздраў папярэджае...

Слава ШПАНСКАЙ МУШКІ трываеца цягам некалькіх тысячагодзьдзяў. Яшчэ за 100 год да н.э. жонка рымскага імператара Аўгуста, Лівія, падсыпала парашок са шпанскай мушкі ў ежу членам імператарскай сям'і, каб у далейшым выкарыстоўваць іх сэксуаль-

нае шаленства ў сваіх інтрыгах. А празь сямнаццаць стагодзьдзяў мась дэ Сад такім жа чынам бланнаваў над прастытуткамі ў бардэлі: жанчыны, звар'яцелыя ад пажады, самі кідаліся на вуліцу ў пошуках мужчынаў. Згодна з уяўленьнямі сучаснай навуцы, Lutta Vesicatoria - шпанская ці, дакладней, гішпанская мушка - сапраўды ў стане выклікаць моцнае сэксуальнае ўзбуджэньне. У крыві

гэтага насякомага ўтрымліваецца кантарыдзін, які, абмянаючыся пачонку, раздражняе мочаспускарны канал, што прыводзіць да спэцыфічнага "сэксуальнага сьвербу" - прывіду крыві да геніталіяў. Але ёсьць вялікае АЛЕ. Кантарыдзін - гэта сапраўдны атрута, якая згубна ўздзейнічае на арганізм чалавека нават у міні-дозах. Між тым шпанская мушка паранейшаму выкарыстоўваецца ў якасьці любоўнага зелья, але ў такіх малых дозах, што вынік дасягаецца ў асноўным праз самамо-ву.

Сярод "любюўных" стымулятараў існуюць і штучныя. ЭКСТАЗІ - пігулка, што дазваляе танчыць усю ноч і пашырае межы пачуцьцява ўспрымання, - дае незвычайную лёгкасьць у наладжваньні адносінаў нават з самым непрыступным аб'ектам. Фанаты сьцьвярджаюць, што з дапамогай "наркатыку абдымкаў" магчыма абудзіць у кожным чалавеку сэксуальную энэргію, якая робіць сэкс натуральным, жаданым і неабходным. На самрэч МДМА (мэтылэндзіаксыметамфэтамін) за кошт стымуляцыі цэнтральнай нэрвовай сыстэмы робіць пачуцьці больш яркімі, а ўнутраныя забароны - бессэнсоўнымі. Паводле скептыкаў, нават аднойчы прыняты экстазі можа прывесці да сур'ёзных псыхічных зьменаў. Наркатык стымулюе ўтварэньне ў мазах сэратаніну - гармону выдатнага настрою, - але адначасова хутка спальвае тое рэчыва. Праз 12 гадзінаў пасля ўжываньня экстазі сьвята жыцьця зьнікае. Пачынаюцца шэрыя будні.

Вядомыя і больш бяскрыўдныя сродкі. Напрыклад, ТРУФЭЛІ - падземныя грыбы, якія ўжывалі яшчэ Казанова і Людовік XIV. У старажытнагрэцкіх трактатах труфэлі фігуруюць як наймацнейшы сродак узбуджэньня. На самай справе гэта звычайныя грыбы, толькі што падземныя. Але гэта з хімічнага гледзішча. Эфект труфэляў заснаваны хутэй на іх рэпутацыі стоадоптавага сэксуальнага стымулятара. Магчыма, узбуджае таксама і кошт грыбоў: труфэлі не культывуюцца, шукаюць іх з дапамогай парсючкоў, таму цана ў залежнасьці ад краіны плавае ад \$700 да \$4.000 за кг.

А зараз - усім вядомыя ВУСТРЫЦЫ. Гэтыя малюскі зьяўляюцца сапраўдным сымбалам пачуцьцявых уцехаў. На тэму іх неабсяжнага патэнцыялу не выказваўся толькі ланівы (кажуць, магстар Джакама Казанова зьядаў кожны дзень па 50 шт.). Нават у самім працэ-

се каштаваньня вустрыцаў і ў іх выглядзе ёсьць нешта двухсэнсоўнае. Наяўнасьць у вустрыцах цынку, які грае важную ролю ў працэсе спэрматагенэзу - бяспспрэчны факт. Але да сэксуальнага ўзбуджэньня той ня мае ніякіх адносінаў. Sorry :(\

МАРСКІЯ ПАЧВАРЫНЫ, таксама як і вустрыцы, лічацца найэфектыўнейшымі стымулятарамі сэксуальнага жаданьня. Старажытнарымскі літаратар Апулей у II ст. да н.э. ледзь ня быў асуджаны за тое, што ажаніўся з багатай удавой з дапамогай крывадушнага падману - рэгулярна частаваў даму каракаціцамі, амарамі й іншымі глыбакаводнымі жыхарамі. Згодна з паданьнямі, такім жа чынам Вэнэра падтрымлівала "незгасальны агонь" у сваім міталёгічным мужыку Вулкане. А зусім рэальны кароль Англіі Генрых I увёгале памер ад перадозы: аб'ёўся міногамі. На самай справе, як і вустрыцы, морапрадукты - усяго толькі лёгкае і прыемнае ежа, багатая на бялкі і каштоўныя мікраэлементы. Ня болей.

У сьпісе расчараваньняў чалавецтва вылучаецца СЭЛЬДЭРЭІ, што з даўніх часоў лічыўся цудадзейным сродкам. У шматлікіх народаў існаваў звычай вешаць сельдэрэй над ложкам маладых дзяля распаленьня жаданьня. Мадам Пампадур для падтрымкі сэксуальнага запалу Людовіка XV карміла яго супам зь сельдэрэю, а сама аддавала перавагу сельдэрэю з шакалядам ці ў выглядзе салаты зь яблыкамі ды грэцкімі арэхамі. І добра рабіла! Бо ў ім утрымліваецца вялікая колькасць каштоўных рэчываў, якія стымулююць выраб полавых гармонаў, спрыяюць сэксуальнаму даўгалеццю і ўвогуле амаладжэньню арганізму. Аднак сельдэрэй не аказвае імгненнага ўзбуджальнага эфэкту. Нават калі зьвесці цэлы кіляграм.

Водар экзатычнай кветкі ІЛАНГ-ІЛАНГ ёсьць аснова магнэтычнай прыцягальнасьці самай сэксуальнай парфумы мінулага стагодзьдзя Chanel №5. Пахі аказваюць на нас вельмі моцнае ўздзеяньне: яны непасрэдна ўплываюць на самую "старажытную" структуру галаўнога мозгу - лімбічную сыстэму, якая адказвае за нашы першародныя пачуцьці і эмоцыі. Менавіта на гэтым заснавана дзеяньне пахучых стымулятараў (язьміну, нэролі, пачулі, ірысу, касі, льяванды), якія выпускаюць у выглядзе эфірных маслаў. Зь іх дапамогай можна зрабіць сапраўдныя эратычныя масаж, прыгатаваць ванну для расслабленьня ці стварыць вакол сябе аўру сэксуальнай прывабнасьці.

Калі ўжо чапаць тэму водараў, дык нельга абмінуць пах ПОТУ. Так-так. На Сыцыліі існуе гэткае вар'яцкае звычэй: юнак, які прагне ўвагі ганарлівай сыцылійкі, дзейнічае наступным дэдаўчым мэтадам: прапітвае хустку потам з уласнай прамежнасьці (!) і зьмяшчае яе (хустку) у нагрудную кішэню. Пасьля чаго застаетца толькі запрасіць дзяўчыну на танец. Гэтае негігіенічнае шаленства насамрэч на цалкам пазбаўлена сэнсу. Мужчынскі пот утрымлівае андрасцэрон - фэраман, які зьяўляецца сэксуальным стымулятарам і моцна ўплывае на жанчынаў. Сёньня асабліва прасунутыя касмэтычныя фірмы выпускаюць на аснове фэраманаў спэцыяльныя сродкі, з дапамогай якіх кожная жанчына ў стане адчуць сябе сэкс-бомбай.

CAMELOT

Першымі носьбітамі камэ-
лотаў сталі ногі жыхароў
Масквы: марка з'явілася
мэнавіта там у 1998 годзе і
пазыцыянавалася як вы-
творца штодзённага абутку
пад джынсы і спартовае
адзеньне. На беларускі ры-
нак CAMELOT прыйшоў у
лістападзе 2001 г., калі на

праспэктзе **Скарыны, 44** адкрылася першая ў краіне фірмовая
крама. Дарэчы, зараз у Менску іх ужо дзьве.

CAMELOT: why not?

Тым болей што марка адрозьнівае высокая якасьць абутку, які вы-
рабляецца толькі з натуральных матэрыялаў. Прыкупіўшы камэ-
лаўскія боты, ты можаш не хвалявацца за свае ногі - яны заўсёды
будуць ОК. Аднак, бадай, галоўнае - гэта мадэльны шэраг, які
створаны з улікам густы і ладу жыцця пакаленьня Х ды аднаўля-
ецца кожны месяц. У CAMELOT можна бязь цяжкасьцяў знайсці
мэнавіта свой абутак, бо марка распрацоўвае адразу некалькі
лініяў.

* Па-першае, гэта нязвычайны **Street-wear** - нешта нахшталь
вайсковага бота, толькі
значна больш стылёвае. Як

відаць з самой назвы, абу-
так гэты прызначаны для
таго, каб ты мог з зада-
вальненьнем таптаць ас-
фальт роднага гораду.

* **Flexible** - абутак для ак-
тыўнага адпачынку.

Гнуткасьць і камфорт га-
рантаваныя. Колер падбя-
рэш сам - магчыма, зь першага разу будзе няпроста, бо гэта якраз
той выпадак, калі прапанова перавышае попыт.

* **Ultra stylish** - штудзённыя спартовыя мадэлі для тых, хто жа-

КОЖНЫ, ХТО ХОЦЬ КРЫХУ
ЦІКАВІЦЦА МОЛАДЗЕВАЙ
МОДАЙ У НАШАЙ БУЛЬБЯНОЙ
КРАІНЕ, ВЕДАЕ БРЭНД CAMELOT І
БАЧЫЎ ФІРМОВЫ ЛЯГАТЫП -
ВЯЛІКІ СЬЛЕД БОТА. СТЫЛЁВЫ
АБУТАК АД ГЭТАЙ ТРЭЙДАВАЙ
МАРКІ ЗНАЙШОЎ ПРЫХІЛЬНІКАЎ

СЯРОД ТЫХ,

/1/ ХТО НЕ ЖАДАЕ АБУВАЦЦА

АБЫ-ЯК І АБЫ-ДЗЕ;

/2/ КАМУ НАДАКУЧЫЛІ

КАМПРАМІСЫ ПАМІЖ СТЫЛЕМ І

КАМФОРТАМ;

/3/ ХТО ВЕДАЕ, ЯК ІХ МОЖНА

СПАЛУЧЫЦЬ.

дае адчуваць сябе ня толькі ўтульна, але і модна.
* **Big Shoe** - яшчэ адна лінія для прыхільнікаў
спорту. Гэтыя цяжкія боты на тоўстай падэшве дапа-
магаюць цьвёрда стаяць на зямлі, калі яшчэ ня час
лётаць у аблоках.

* Спецыяльна для скейтэраў - лінія **Sirius** - амаль
нягнуткія красоўкі з масінным паднаском для
ўстойлівасьці нагі. Хутка выходзіць новая сэрыя -
Rif-Raf. Гэтыя мадэлі дазваляць табе не пакідаць
свой чатырохколавый сродак перасову нават узімку,
бо, як паказалі выпрабаваньні, яны вытрымліваюць
да 40° марозу. Ready... steady... GO!!!

* Лінія **Frog**. Ты - чалавек-амфібія. Надзвычай
лёгка кеды з натуральных матэрыялаў спадаба-
юцца аматарам зручнага абутку. Ты адрозьніш іх па
зялёным фрогу, якім прамаркіраваныя ўсе мадэлі
лініі.

* Хутка вясна, за ёй - лета. Для гэтага сэзону ў
CAMELOT ёсьць дзьве сэрыі: **Nuovo Series** -

вельмі
лёгка боты
красавага
тыпу зь
мяккай ску-
ры. **Habit
series** -
камфорт-
ныя сандалі
для цябе і
тваёй другой/трэцяй... паловы. Зрабі добры абу-
так сваёй звыччай.

Жадаеш, каб і твае ногі абуліся ў боты ад CAMELOT?
Самы час! Напрыканцы лютага выходзіць новая сэ-
рыя, якая абяцае быць вельмі цікавай.

CAMELOT - больш чым проста абутак. У ім ты
ўпэўнена пойдзеш сваім шляхам, не марнучы часу
на піт-стопах. Зь ім ты ня згубішся ў натоўпе. У ім ты
сапраўды пакінеш свой сьлед на гэтым шарыку.
Ня бойся заходзіць далёка - бойся таптацца на
месцы!

ТЭКСТ: P&M

5 ЛЕТ ОПТИМИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА К "РС"МИСТИЧЕСКИМ ПРОБЛЕМАМ!

Daas
computers
www.daascom.com

• Тысячи компьютеров,
сделанных компанией "Даас" с
1997 года, до сих пор служат своим
хозяевам.

• Компьютеры DAAS проходят
жесткую систему тестов, которая
позволяет гарантировать
работоспособность компьютера в
любых условиях.

• Все комплектующие
тестируются до их использования.

• Компьютеры DAAS создаются с
учетом Ваших индивидуальных
потребностей.

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ ОФИСА

На базе процессоров AMD Duron и Intel Celeron:

Наилучшее сочетание "цена-качество"

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ ДОМА

На базе процессоров AMD Athlon и Intel Celeron
скорость - AMD

надежность - Intel

производительность - Nvidia

ИГРОВЫЕ КОМБАЙНЫ

На базе процессоров AMD Athlon и Intel Pentium IV

Super-скорость для Mega-задач

• Ежедневно в наличии более 1000 позиций
компьютерной техники и периферии.
• Актуальный ассортимент.
• Доступные цены.

Г. МИНСК
УЛ. КАЛИНИНА 7
ОФИС 55

Г. МИНСК
ПР. СКОРИНЫ 93
ПОДЪЕЗД 5, ЦОКОЛЬ, ОФИС 7

266 95 61, 285 61 71, 269 10 50, 268 38 20, 269 11 03, 269 11 01, 269 10 99

Лицензия №17509 ОТ 12/09/00 МИНГОРИСПОЛКОМ Лицензия №2613 ОТ 14/06/02 МИНПРОМ

АТРИМАЙ ПРЫЗ АД CAMELOT СТЫЛЁВЫЯ ДЖЫНСЫ, МАЙКУ ЦІ БЭГ!

+10 іншых прызоў
ад Camelot

Адкажы на пытаньні.

Пазнач сваё імя _____

і кантакты (тэлефон ці што ёсьць) _____

Прынясі гэты купон у краму Camelot на Скарыны, 44.
Дэдлайн - 31 сакавіка. Розыгрыш прызоў - 1 красавіка.

1. CAMELOT - ГЭТА:

- ☐ горад, у якім жыве кароль Артур;
- ☐ сталіца апошніх зімовых Алімпійскіх гульняў;
- ☐ ня ўмею чытаць замежнымі літарамі.

2. ШТО ЎЯЎЛЯЕ САБОЙ ЛЯГАТЫП CAMELOT?

- ☐ сьлед бота;
- ☐ сьлед твару на асфальце;
- ☐ ляга... што?

3. ЯК ЧАСТА АДБЫВАЮЦЦА НОВЫЯ ПАСТУПЛЕНЬНІ Ў КРАМЕ CAMELOT (ПР. СКАРЫНЫ, 44)?

- ☐ кожны месяц;
- ☐ кантрабандай кожную ноч;
- ☐ ой, нежэ гэта ўсё складана...